DRŽAVNO TISKARNO V LJUBLJANI
Došlo 7. IX. 1932
Izvod, prilog.

Poštnina plačana v gotovini

DOMOLJUB

ŠTEV. 36. V LJUBLJANI, DNE 7. SEPTEMBRA 1932 LETO 45

Cena 18 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravništvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Telefon uredništva: 2549. Telefon uprave: 2992.

Tisoč milijonov

Eno milijardo dinarjev imajo slovenski kmetje dolgov pri denarnih zavodih. K tej ogromni vsoti lahko prištejemo še težke milijone, ki jih kmetje dolgujejo zasebnikom, obrtnikom, trgovcem in tudi oderuhom, ki zadnje čase rastejo po kmetih kot gobe po dežju.

Velika je ta vsota in ne odgovarja povprečni denarni moči slovenskega kmeta niti v rednih razmerah. V današnji gospodarski stiski pa ti strašni dolgovi tirajo kmeta v propast. Zadnje čase veliko govore pišejo in sklepajo o kmetskih dolgovih in o načinu, kako bi kmeta razbremenili in rešili. Na drugi plati pa je nedavno bila na nekem zborovanju izrečena trditev, da se v današnji gospodarski stiski kmetu še najbolje godi in da je prej treba pomagati drugim stanovom, ne pa kmetu.

Kako se znajo gotovi ljudje bridko norčevati iz kmeta! Kmetu da se dobro godi? Niti v letih največjega povojnega izobilja, ko je bilo denarja kot pečka, se velikemu delu kmečkega ljudstva ni ravno sijajno godilo. Priličnо dobro je bilo tam, kjer so imeli dosti lesa naprodaj, morda tudi v vinskih in živinorejskih krajih. Drugod je bila vedno trda za denar, dasi ga je bilo lažje dobiti nego danes. In ti — pasivni kraji — so bili pri nas v večini.

Danes pa je pridobitna možnost padla tako, da si pred nekaj letih tudi najhujši črnogled ni upal misliti na kaj takega. Poglejmo, kako so padle cene onih kmetskih proizvodov, od katerih naš kmet živi:

debeli voli	prej	10—20	Din	za kilogram,	sedaj	3—5	Din
debele krave	„	7—15	„	» »	»	2—3	»
debela teleta	„	15—25	„	» »	»	3—4	»
debeli prašiči	„	20—25	„	» »	»	5—7	»
peršutarji	„	15—20	„	» »	»	4—5	»
pujski	„	300—400	„	komad,	sedaj	100—200	Din
plemen. krava	„	3—5000	„	komad,	sedaj	1—2000	»
krompir	„	1—2	„	za kilogram,	sedaj	50—60	par
mleko	„	2—3	„	za liter,	sedaj	1	Din
les	„	300—500	„	m³,	sedaj	100—150	Din

*

Take so približno cene na Gorenjskem, ki je še najbolj trdna, kaj šele drugod: po Suhi in Beli Krajini itd? Preračunajte in primerjajte, če so komu dohodki tako padli, kakor kmetu.

In posledice? Vsled ugodnih cen so kmetje pred leti svoje gozdove iztrebili tako, da je ta vir dohodkov opešal sedaj za dolgo vrsto let, tudi če bi bilo res mogoče spraviti v denar. Ker ni gotovine, kmet ne popravlja svojih gospodarskih poslopij, ki počasi razpadajo. Primanjkuje že potrebnega orodja, zlasti strojev, ki so za umno gospodarstvo marsikje potrebni. Ker živina nima cene, so hlevi in svinjaki prazni. Gnoja ni, ker ni živine in za umetna gnojila ni denarja, zato peša rodovitnost polj in travnikov. Kmet marsikje dobesedno strada. Obredete lahko cele vasi, pa ne dobite pare ne za obleko, petrolej in sol, ne za fajfo tobaka. To je bridka resnica, ki jo lahko vidi vsak, kdor hodi z odprtimi očmi po naši deželi. Mi le želimo, da bi gospodje, ki prerokujejo po deželi o kmetovem blagostanju, imeli za kmeta vsaj toliko srca, da bi se iz njega ne norčevali, ako mu že pomagati ne morejo.

Vse išče danes pota, kako bi kmetu zopet pomagali do primernega blagostanja. Najprej si zapomnimo eno: časov, ki so bili pred štirimi, petimi leti, ne bo več nazaj. Izredne povojne razmere so ustvarile izredne, a nenaravne prilike tudi v gospodarstvu. Kot današnje gospodarsko stanje ni zdravo, tako tudi ono ni bilo. Za kmeta bi bile idealne one gospodarske razmere, ki so bile neposredno pred svetovno vojno, ko je bilo gospodarstvo ustaljeno in je previden kmet lahko modro gospodaril na podlagi stalnih cen in pravega sorazmerja med tem, kar je prodal in kar je kupil. Tako stanje je treba tudi sedaj ustvariti, pa bo bolje za kmeta, pa tudi za vse druge stanove, ki od kmeta žive.

Prav je, da se država in poslanci pomenkujejo o tem, kako bi kmeta rozdolžili. Slovenski kmet jim bo na vse načine slavo pel, ako se jim bo to posrečilo. Na eno pa je treba pri tem paziti: da se pri našem kmetu ne bo ubil smisel za varčevanje. S kmetom tudi slovensko zadružništvo v teh težkih časih silno trpi. Pred desetletji so bili za našega kmeta časi, podobni današnjemu. Takrat so naše hranilnice in posojilnice kmeta rešile propada in ga gospodarsko zopet postavile na noge. Tudi danes naj se začne graditi boljša bodočnost kmetskega stanu na isti podlagi, nikakor pa ne na račun zadrugarstva in zadružne misli.

Ta gospodarska stiska pa mora biti tudi za kmete resna šola za bodoče čase. Za sedmimi debelimi kravami in polnimi klasi pride vedno sedem mršavih krav in praznik klasov. Ta svetopisemska primera se v zgodovini narodnega gospodarstva vedno ponavlja z neizprosno doslednostjo. Kaj niso ob letih blagostanja tudi marsikje na kmetih pozabili misliti na bodočnost? In drugo: nikdar ne smemo lahkomiselno delati dolgov. Priznajmo si, da se je marsikdo zadoleval brez potrebe, misleč, da bo vrnil tako lahko, kot si je izposodil. In še nekaj: omejimo v časih stiske svoje izdatke do skrajnosti. V časih blagostanja smo se v marsičem razvadili: pri obleki, jedi, pijači in sto drugih prilikah smo brez potrebe izdajali denar, ki bi nam sedaj krvavo prav prišel. Beseda »šparanje« tudi danes ne spada med staro šaro.

Gotovo se bo obrnilo na bolje! Kdaj, tega ne vemo, ker nismo preroki. Naj bi bila v teh boljših časih zgodovina prestanih dni naša učiteljica. Bog ne daj, da bi nas takrat zgodovina naučila samo tega, da se ljudje iz zgodovine ničesar ne nauče.

Čut za lepoto

Tudi v skrbi za lepoto je treznost na mestu. Zato ne bomo hvale peli tistim osebam, ki imajo zlasti v vrstah ženskega spola dosti zastopnic in skrb za lepoto pretiravajo ter s praški in barvami in z dišavami skušajo pridobivati sebi vedno novih častilcev in oboževalcev. Tako pretiravanje lepote vodi naravnost do smešnosti. Pa ne do tiste smešnosti, ki svet razveseljuje; puščica te smešnosti vodi ravno v nasprotno stran.

Skrb za zunanjo, telesno lepoto je seveda opravičljiva, tudi potrebna, le v pravih mejah se mora sukati. Če bi dekle nastopala kakor strašilo v koruzi, če bi se fant predstavljal kakor kak divji mož, bi ne hodila po pravi poti. Srednja pot, najboljša pot.

Premalo pa bo, če bomo gojili samo čut za svojo lastno lepoto, vse drugo bi pa zanemarjali. Draga nam bodi skrb za lepoto naših domov. Hišne stene naj ne bodo polne raznih

nedostojnih, nemalokrat celo žaljivih napisov in podpisov. Cvetje na oknih in v vrtnih gredah je glasen dokaz, da bivajo v naših domovih blagi, nežnočutni ljudje. Stanu primeren čut za lepoto hišne oprave je vsega priporočila vreden. Kako prijetno je prebivati tam, kjer je doma prijaznost — ne razkošnost! — prijaznost, ljubkost hišne oprave, mize, stolov, omar, vsega. Ali se še spominjate, kako krasne skrinje so nekdaj dobivale naše neveste za balo. Ne gladko pooblanih, s pokrovom pokritih zabojev, ampak prednja stran, kakor tudi obe stranski končnici: vse to je bilo zares krasno opremljeno. Danes že stare, morda črvive, razpadajoče skrinje, pa še vseeno oznanjujejo sedanjim rodovom, kakšen čut so imeli naši predniki za lepoto hišne oprave. Kakor jasna, ušesa božajoča pesem se mi zde tiste stare častitljive skri- Sedanji zaboji pa so kakor surovo zadiranje nje. Sedanji zaboji pa so kakor surovo zadiranje pretepajočih se vrabcev.

Ali naj vam poudarjam čut za lepoto potov, ki vodijo do vaših hiš. Ni vse eno, po kakšni poti se do hiše pride, po gladki, lepo nasuti ali po robati, da si skoro pri belem dnevu in pri jasni solnčni luči v nevarnosti za svoje noge. Silno neokusno je gledati po vrtovih, ob cestah ali po gozdovih polomljene nasade. Nikar mi ne pravite, da to delajo otroci. Otroci da vse polomijo, otroci da so za samo škodo na svetu. In če so res taki, zakaj pa so! Zato, ker so tako vzgojeni. Zato, ker jim čuta za lepoto ni nihče budil. Tudi za lepoto ni namreč nihče učen padel z nebes.

Opozarjam vas dalje na lepoto besede in obnašanja. Danes nismo več tako siromašni na knjigah, ki tole oboje obravnavajo. Kako prav bi bilo, če bi vsaka hiša imela knjigo o dostojnem vedenju! Zakaj na temle malem prostoru vam dati navodila za lepo govorjenje in za dostojno vedenje, se pravi, zahtevati nekaj nemogočega. Torej sezite po takih knjigah. Denar, ki ga boste šteli zanje, se vam bo sijajno izplačal. Ali ne verjamete?

Star je že pregovor, ki pravi: Rad ostani, kjer pojo, hudobni petja nimajo. Skrb za lepoto petja govori debela poglavja o stanju srčne izobrazbe. Pa je prav vse eno, če imamo v mislih petje v gostilni, na vasi, v društv, dvorani ali pa v cerkvi. Vpitje in kričanje ni petje. Strahovito hreščanje ali nepotrebno zategovanje spet ni petje. Kjer ni ubranosti glasov, tam o petju nikar ne govorimo. Petje v zboru zahteva od vsakega pevca, da zna obvladati samega sebe in se prilagoditi drugim. In že to obvladovanje in premagovanje veliko pripomore k tako potrebni izobrazbi srca.

Ali pa vzemimo v misel lepoto hiše božje. Po lepoti cerkve in cerkvene okolice lahko spoznaš, kakšni so ljudje, ki prebivajo v dotičnem kraju, kjer ti ravno hodiš.

Ali verjameš ali ne, da so naši predniki imeli za lepoto cerkve silno pazljivo oko. Odločili so zanjo najlepši, daleč viden kraj. Cerkev so ogradili z zidovjem, ob njej zasadili lipe, skrbno so negovali pota, ki so vodila do cerkve. To so jim bile kakor žile privodnice in žile odvodnice, nekaki činitelji zdravja. Vsa cerkvena okolica je dihala lepoto in vzvišenost kraja in oznanjevala njegovo pomenljivost.

Kaj pa šele notranje okrasje! Nekateri oltarji iz starih dni, ki oznanjujejo in bodo oznanjali še poznejšim rodovom, kako pri sreu je bila ljudem notranja lepota Gospodove hiše. Vseh takih oltarjev vam ne morem našteti, spomnite se pa na pr. na oltarje v Dražgošah, v Crngrobu, pri Sv. Primožu, v Stopičah itd.

Omenimo še nežno skrb naših deklet, ki so jo kdaj imele za cvetje na oltarjih in jo marsikje še vedno imajo. Dekliško cvetje na oltarjih je beseda o lepoti mladostne dekliške duše. Kjer pa tega cvetja ni, tam pa tudi med dekleti ne boš kaj prida lepega in plemenitega dobil.

Potem pa vzemimo še pritrkavanje v naših zvonikih. Od nekdaj je bilo to fantovsko delo. Saj veste: velik praznik brez pritrkavanja je kakor klobuk brez šopka. Ne gre tukaj za to, kako zgodaj bodo kje začeli pritrkavati, o polnoči, ob eni, ob dveh ali treh. Ni treba mirnih in počitka potrebnih ljudi prezgodaj in brez potrebe buditi iz spanja. Ni treba, da se podajaš iz gostilne, pijan ali vsaj v precejšnji omotici, v zvonik. Takrat ti zvonovi ne bodo lepo peli. Ni mogoče! Zmeda v glavi prinese zmedo pri zvonovih. Vse ob določeni, primerni uri, trezno in pametno, potem bo pesem zvonov res praznična, svečanostna. Razumel jo bo fant, ki pomaga ubirati prazniku pozdravno pesem, razumeli jo bodo verniki po domovih, ki se bodo slavnostno razpoloženi zaželi dvigati in hiteli v božji hram.

Fantje, ne zamerite mi teh besed! Zdele so se mi potrebne, ker se čedalje bolj pogosto čuje pritožba, da mlajši rod ne zna ali pa neče več znati pritrkavati. Ali pa vso stvar prepušča cerkovniku, češ, on je za to plačan, to je njegova služba, za to dobiva bero in še to in ono. Gorje župniji, ki vso skrb za cerkveno lepoto nalaga na cerkovnikove rame! Ne prerokujem, da jo bo kmalu konec, vem pa, da njeni fantje niso na pravem potu. Pač sme cerkovnik biti nekak vodja zvonenja, pač jih lahko vadi v umetnosti lepega zvonenja in dostojnega pritrkavanja, nikakor pa ni prav, če se vse delo kar njemu prepušča.

Fantje, mislim, da se razumemo.

Sklenimo. Izpregovorili smo besedo o lepoti. Rekli smo, da lepota in treznost gresta vedno lepo vštric. Pretiravanje lepote pelje na napačno pot, zanemarjanje lepote pa tudi. Glavno pa je: iz skrbi za zunanjo lepoto lahko povzamemo tudi merilo za notranjo lepoto. In glejte, da to merilo ne bo slabo za vas govorilo.

Vajenški dom v Ljubljani

Društvo »Dobrodelnost« gradi v Ljubljani velik vajenški dom za 150 vajencev. Zadnja leta je bilo skoraj onemogočeno kmečkim sinovom, da bi se v večjem številu učili rokodelstva v Ljubljani. Vsled stanovanjskih razmer ne morejo dajati mojstri stanovanja svojim vajencem, še manj pa potrebnega nadzorstva. Zato je zadnje čase mnogo dobrih fantov, ki so prišli v mesto, propadlo versko in moralno. Da se temu odpomore, se je začel graditi velik vajenški dom. Temeljne zidove blagoslovi prihodnjo nedeljo 11. t. m. ob pol 12 prevzvišeni škof dr. Gr. Rožman. Novi dom se zida v Kersnikovi ulici za Medijatovo hišo. Kar so škofovi zavodi v Št. Vidu za slovensko inteligenco, to bo vajenški dom za slovensko obrtništvo. Na kmetiji ne morejo ostati vsi kmetovi sinovi; navadno ostane eden, drugi pa se morajo učiti rokodelstva, da si morejo služiti kruh. Doslej ni vedel kmečki oče, kam bi poslal svojega sina, da bi se dobro izučil obrti in ostal veren in pošten. Drugo leto pa, če se posreči dom dovršiti, bo že lahko sprejetih lepo število kmečkih sinov, katere bodo v domu oskrbovale č. sestre usmiljenke, po dnevu se bodo pa učili obrti pri raznih mojstrih.

PO SVETU

Italija

s **Razno.** V Šmarjah pri Kopru so fašisti in orožniki zagrozili cerkvenim pevcem, da jih bodo pretepli, ako bodo še nadalje peli v cerkvi po slovensko. — V Truškah blizu Kopra, v popolnoma slovenski fari, je župnik nenadoma pričel pridigovati v italijanskem jeziku. Ljudstvo je hotelo zapustiti cerkev, toda orožniki so mu zaprli pot. — Bidovec Ivan, ki je doslej upravljal podgrajsko faro, je bil imenovan za župnega upravitelja v Dolini in kaplaniji Boljunec. — Novomašnik Franc Šibenik bo upravljal župnije Vrh in Račiče. — Knafelc Juro bo oskrboval župnije Pomnjan in Kostabono. — Visintin Angel, župni upravitelj v Oprtlju bo pastiroval tudi v Šterni. — Novomašnik Viktor Perkan je bil imenovan za kaplana v Hrušici. — Novomašnik Alojzij Parentin pa za Pregaro in Gradino. — Podgrad bo začasno oskrbovala duhovščina iz Hrušice. — V Bistrici je umrla Ivana Ličan. — V Trstu je preminul nameščenec v javnih skladiščih Matija Šepin. — V Prvačini pri Gorici je odšel v večnost g. Tušar, nekdanji učitelj. V zadnjih letih je opustil to službo in se posvetil gostilniški obrti.

Rumunija

s **Ruski senatorji in poslanci.** Pri zadnjih volitvah sta bila izvoljena v Bukovini za senatorja dva Rusa in sicer dr. Zalozeckij in dr. Majer-Mihaljskij. V parlament pa so prišli kar štirje ruski poslanci in sicer iz Bukovine Jurij Serbinjuk, Grigorij Andrijaščuk in Jurij Jančik, iz Besarabije Iljko Gavriljuk. Veselo znamenje je zlasti to, da so se vzdramili k političnemu življenju Rusi iz Besarabije in izvolili svojega zastopnika. To je bilo mogoče zato, ker so bile zadnje volitve, ki jih je vodila kmetska stranka, svobodne. Ruski poslanci in senatorji so sklenili, da se bodo v parlamentu oziroma senatu skupno borili za pravice ruskega naroda v Romuniji. Zlasti bodo zahtevali za svoje sorojake rusko ljudsko šolo, ki so jim jo Romuni doslej odrekali.

Avstrija

s **To in ono.** V noči od 20. na 21. avgusta so neki zlikovci pokvarili tri šele pred letom nanovo slikane križe ob cesti med Hodišami in Ležbami. Odbili so ogle, razpraskali obraze sv. podob, pomazali slike, večinoma z znamenjem narodnih socialistov. Poleg podobe s trnjem križane božje glave so narisali puško, kakor bi merila v glavo, na vsak križ napisali »Heil Hitler«. Pri tem svojem zločinskem poslu so se poslužili še cestnega blata. — Čez škocijansko steno je padel in se ubil slaboumni Hunalov Hanzl od Marije na Zili. — Skedenj je zgorel Hrenu v Št. Jakobu in Čudniku v Št. Ilju. — V Ločah so potegnili iz Drave otroško glavo, katera je morala biti dalje časa v vodi, ker se je že odtrgala od telesca. — V Šmihelu so pokopali Škrjančevo mater z Bistrice, Rudolfovega hlapca od ravnotam in Pongračevo mater. — V Klančah je umrl Vrtof. — V Št. Petru pri Celovcu so pokopali staro Kozlovo mater iz Spodnjih Vinar. — Beljaško okrajno sodišče je imelo pred kratkim razsoditi sledeči slučaj: Vojaški oficial Aistleitner je izustil proti korporalu Werniku psovsko »Windischer Hund«, nakar mu je korporal podelil tri zaušnice in ga povrhu to-

žil zaradi razžaljenja časti. Sodišče je prisodilo Aistleitnerju za psovko 10 šilingov kazni. Vzklicni senat je sodbo beljaškega sodišča potrdil in spremenil kazen v pogojno. — V čaški grad pri Čajni je dospel po angleškem prestolonasledniku še srbski princ Pavle. — Pri vožnji z motornim čolnom na Vrbskem jezeru se je smrtno ponesrečil celovški tovarnar Albert Franke. Že enajsta letošnja žrtev! — Pri vožnji opeke se je smrtno ponesrečil Ellersdorferjev hlapec Tomaž Rozencopf iz Grebinja. Zaspal je med vožnjo in padel na trda tla. — Ob celovški obali vrbskega jezera gori močvirje že skozi dva tedna in gasilcem, ki se trudijo požar omejiti, ostaja še upanje na sv. Florijana in njegov dež. — V Št. Jakobu v Rožu so 28. avgusta uprizorili igro »Zlatorog«. — Dne 30. avgusta se je na Dunaju na svečan način vršil krst sina nadvojvode Antona Habsburškega in romunske princese Ileane. Za botra je bil bivši španski kralj Alfonz XIII., ki je detetu izbral ime Štefan. Navzoči sta bili tudi Ileanina sestra jugoslovanska kraljica Marija in mati romunska kraljica Marija. Kralj Alfonz se je pripeljal h krstu z avtomobilom iz Češkoslovaške. Baje pride za nekaj časa tudi na naš Jadran.

Poljska

s **Zborovanje poljedelskih držav.** Nedavno se je vršil v Varšavi posvet agrarnih ali po naše poljedelskih držav srednje in vzhodne Evrope. Razne narodne in mednarodne konference, ki so jih imeli v zadnjih letih razni dilpomatje, znanstveniki, gospodarstveniki in drugi veščaki, so se običajno končale z neuspehom, zakaj dotični gospodje nimajo po navadi ne volje in ne korajže, da bi zagrabili vso zadevo pri pravem koncu. V vednost naših čitateljev pa naj vendar priobčimo zahteve, ki so jih odposlanci na dotičnem zborovanju sprejeli. Resolucija se glasi: 1. Agrarne države žele, da se postopoma odpravijo vse zapreke, ki ovirajo mednarodno gospodarsko izmenjavo. 2. Upniške države naj dovolijo državam dolžnicam posebne uvozne kontingente, da jim s tem olajšajo odplačilo njihovega dolga. 3. Za poljedelske pridelke naj se dovolijo posebne carinske olajšave. 4. Izvede naj se reorganizacija tržišč v svrho okrepitve cen kmetskih pridelkov. 5. Ustanove naj se posebni fondi, s katerimi se naj podpro kreditne ustanove držav-dolžnic, da bodo te ustanove likvidne. 6. Dovolijo naj se agrarnim državam posebna posojila. Konferenca je končno sklenila, da se vrši prihodnja konferenca agrarnih držav vzhodne in srednje Evrope v Bukarešti.

Okoliški kmetje poljskega mesta Jadove že več tednov bojkotirajo to mesto in sicer tako, da niti najmanjše stvarice ne pripeljejo več na mestni trg in da noben okoličan v omenjenem mestu prav ničesar ne kupi. Kmetje bojkotirajo mesto zato, ker je uprava naložila na pridelke in drugo kmetsko robo iz okolice precej visoke doklade. Pa tudi sicer je mestna gospoda v Jadovi po stari navadi kmetom na razne načine nasprotna. Trgovci, gostilničarji in drugi meščani so v strahu za svoj obstoj in nagovarjajo kmete, naj prenehajo z bojkotom.

Francija

s **V znamenju krize** večje ali manjše se vrti državno življenje v Franciji. Tudi tam izkazuje državni proračun primanjkljaj in sicer je znašal lani dve milijardi, letos pa že do 6 milijard frankov. Finančni minister išče in išče izhoda, pa ga doslej ni našel. Povišanje gotovih davkov volilci odklanjajo, s prihranki je pa tudi težava. Državnim uradnikom bi bilo treba znižati plače za 30 odstotkov, a ta načrt je zadel pri prizadetih na odpor in bo z znižanjem plač težko kaj. Parlament pa tudi vlada imata pred francoskimi državnimi uslužbenci respekt. So se namreč izborno izkazali pri obrambi domovine v svetovni vojni in si zato ne dajo vzeti besede, ko gre za njihovo usodo in za usodo njih družin.

SCHICHTOV
RADION
pere sam
in hitrejše
in-belejše
in preprosto kakor A-B-C
a RAZTOPI
Radion v mrzli vodi
b KUHAJ
v raztopini perilo 20-30 minut
c IZPIRAJ
perilo najprej v gorki, potem v mrzli vodi
JR 10-32

Nemčija

s **Viljemova garda.** Dne 4. septembra 1932 je bila na letališču Tempelhof v Berlinu velika parada bivših frontnih vojakov, pristašev tako zvanega »Stahlhelma«. Po policijskih navedbah se je udeležilo parade 160.000 jeklenih čelad. Govorili so na velikem zborovajnu razni voditelji »Stahlhelma«, ki so se obračali v svojih besedah proti vsem strankam tudi proti hitlerjevcem. Prvi voditelj Franc Seidte je med drugim dejal, da to, čemur služi »Stahlhelm«, ne more biti nobena stranka, noben razred, nobena skupina interesentov, temveč samo vsa Nemčija. Drugi voditelj Düsterberg je po kratkem nagovoru »posvetil« 55 novih stahlhelmovskih zastav. Posebno pozornost v Nemčiji, pa tudi v zunanjem svetu je vzbudila navzočnost bivšega nemškega prestolonaslednika in mnogih princev. Ker je bil navzoč tudi kancler von Papen in še drugi člani vlade, je jasno, da je bila stahlhelmska demonstracija predvsem potrebna sedanjemu von Papenovemu samooblastnemu režimu, ki v parlamentu nima zaslombe, a je hotel pokazati, da ima za seboj močno Viljemovo gardo in nje neizprosno gospodarstvaželjnost. V koliko si je von Papenova vlada s pohodom »Stahlhelma« utrdila stališče v notranjosti, bo pokazala bližnja bodočnost. Gotovo je, da merodajni zunanji svet izzivalnega nastopa Viljemove garde ni sprejel z naklonjenostjo.

s **Otvoritev državnega zbora** je bila dne 30. avgusta. Zanimiva je bila ta seja iz dveh razlogov. Prvič se je v zgodovini parlamentarnega življenja v Nemčiji zgodilo, da je otvorila državni zbor ženska kot starostna predsednica. Drugič pa so se proti pričakovanju združili hitlerjevci in centrumaši, torej stranki, ki tvorita sami zase v parlamentu večino. Za predsednika parlamenta je bil dogovorno izbran hitlerjevec Göhring, za I. podpredsednika pa pristaš centruma. Kakor omenjeno, je bila starostna predsednica komunistka Klara Zetkin, stara in bolehna žena. Govorila je tiho, zato pa ostro, točno v smislu komunistične taktike. Klara je med drugimi rekla sled-

KAJ JE NOVEGA

Osebne vesti

60 let je dopolnil msgr. g. Josip Dostal, škofijski kancler v Ljubljani in umetnostni zgodovinar. Bog živi g. jubilanta še mnogo let!

d **Srebrno sv. mašo je dareval** 8. sept. v Kamniku bivši dolgoletni, a sedaj upokojeni kamniški kaplan g. Ivan Primar. Mladina je ob tej priliki priredila g. jubilantu v Kamniškem domu slavnostno akademijo. Na mnoga leta!

d **Kanonikat kolegijalnega kapitlja** v Novem mestu je zavzel dne 1. septembra gosp. Štefan Terškan, doslej župnik v Šmihelu pri Novem mestu.

d **Na župnijo Šmihel pri Novem mestu** je bil umeščen dne 31. avgusta gosp. Viktor Turk, doslej kaplan v Cerknici.

d **Prestavljen je** z I. držav. gimnazije v Ljubljani v Mostar profesor g. Ivan Dolenec. — V Niš je prestavljen profesor g. dr. Vinko Šarabon.

d **Med gobovce v Kolumbijo** je odpotoval na misijonsko delo novomašnik gosp. Anton Hanželič iz Verženja na Murskem polju. Požrtvovalnega misijonarja Bog blagoslavljaj na vseh potih!

d **Velike osebne izpremembe** so te dni izvršili pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani. Upokojena sta finančni ravnatelj in pomočnik ravnatelja, mnogo slovenskih uradnikov pa zasede mesta po drugih finančnih ravnateljstvih v državi. Naši uradniki bodo gotovo tudi na novih mestih izvršili v polni meri svojo dolžnost.

DR. IVAN HUBAD
zobozdravnik v Škofji Loki
ne ordinira od 12—24. septembra

Domače novice

d **Kako pomagati kmetu.** Zadnji čas se na vseh koncih in krajih govori o tem, kako pomagati kmetu. Eni predlagajo to, drugi drugo »zdravilo«. Resnica pa bo najbrže sledeča: Kmetu, stebru države, pa je treba pomagati in pomaga se mu najbolje na ta način, da bi se vsi odločujoči činitelji zavzeli za to, da bi se sedaj sramotno nizke cene kmetskih pridelkov dvignile, da bi prišlo kmetovalčevo delo do prave veljave. Tako bi se pomagalo kmetom, ki so dobri gospodarji in ki gledajo na to, da obstanejo, dočim se zapravljivcem in pijancem sploh ne more pomagati, ker bodo vedno sproti zapravili vse, kar bi dobili. Gleda pa se naj tudi na to, **da pade cena za vse predmete, ki jih kmet kupuje** in če se to stori, bo kmetu v resnici pomagano

d **3,396.362 litrov mleka so použili** Ljubljančani v prvi polovici letošnjega leta. Na vsakega prebivalca pride 56 in pol litra. Čedna številka, posebno ker ni neznano, da se pravi Ljubljančan tudi cvička ne brani.

d **Za hrano** izdajo Ljubljančani dnevno 150 do 200.000 Din. Toliko Ljubljana plača za živila deželi, raznim pokrajinam in končno inozemstvu. Letno bi to pomenilo 50 do 70 milijonov. Koliko pa znosi podeželje Ljubljani za razne potrebe? Gotovo še več.

d **Dekanijska zveza fantovskih Marijinih družb** za Selško dolino je priredila ono nedeljo slovesen shod v prijazni Marijini cerkvici v Suši. Došlo je okrog 400 fantov.

d **Ali je Cerkev blagoslavljala orožje.** Slovenski socialistični listi so izpisali iz nemških socialno-demokratskih in komunističnih časnikov laž, da je katoliška Cerkev za časa vojne blagoslavljala orožje. To laž socialistični listi kaj radi ponavljajo. Ne delajo tega iz spoštovanja pred zakramenti katoliške Cerkve, marveč samo zato, da bi Cerkev očrnili, češ, da pridiga mir, blagoslavlja pa morilno orožje. Da je vse to laž, so katoliški listi — med njimi tudi naš list — večkrat ugotovili. Svobodomisleci pa lažejo naprej. Zato je urednik znanstvenega bogoslovnega lista, ki izhaja v Lincu na Gornjem Avstrijskem pod imenom »Theologische Quartalsschrift«, o tej stvari v listu razpisal mednarodno razpravo. Obrnil se je na vojaške duhovnike raznih narodov, da povedo javno, kaj so oni in kaj je Cerkev po njih in po višjih cerkvenih dostojanstvenikih blagoslavljala. Vsi so odgovorili: nikdar ne morilnega orožja, vedno le ljudi. Mnogi vojaško-duhovni uradi so izrazili svoje začudenje, kako se je mogla taka laž razširiti med ljudmi. Katoliška Cerkev ima v svojih obrednikih razna blagoslovila, med njimi pa ni nobenega za blagoslovitev orožja. Ako pa blagoslavlja vojake ter prosi za nje božje pomoči in božjega varstva, nastopa kot ljubeča mati, ki nežno skrbi za vse svoje otroke, posebno za tiste, ki se nahajajo v veliki nevarnosti. Tako je zopet postavljena na laž ena kleveta protivnikov Cerkve. Ti ljudje pa bodo kljub temu lagali naprej!

d **Novo šolo, najlepšo v Slov. krajini** so te dni dozidali v Odranciih pri Beltincih.

d Najpopolnejši privatni dopisni učni zavod je Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Prazakova 8; poučuje vse trgovske predmete, važna za trgovce, obrtnike, zadruge, trg. in obrtne pomočnike, vajence in pa one dijake, ki ne morejo svojih študij nadaljevati na drž. trgovski šoli. Uče se tudi vsi moderni jeziki po najodličnejših strokovnjakih. Pišite po informacije!

d **Bivši profesor na III. drž. realni gimn.** v Ljubljani g. dr. Stanko Leben poučuje dijake in odrasle v francoščini in italijanščini.

Iz naše prestolice

d **Odkup predvojnih srebrnikov.** Narodna banka odkupuje predvojne srebrnike po teh cenah: Za srebrnik 2 Din plača 5 Din, za endinarski predvojni srebrnik 2.50 Din in za srebrnik 50 par 1.25 Din. Po isti ceni se plačujejo tudi vsi srebrniki latinske konvencijé, to je francoski franki, italijanske lire, romunski leji, bolgarski levi in grške drahme. Za avstrijske krone plača Narodna banka: za 5 kronske srebrnike 13 Din, za 2 kronske 5 Din in 1 kronske 2.50 Din. Po tej ceni se odkupijo tudi perperji. Za srebrne avstrijske goldinarje se plača 6.60 Din in za tolarje Marije Terezije 14 Din. Za srebrne ruske rublje daje Narodna banka 10.70 Din, za srebrnih 50 kopejk pa 5.40 Din. Za 5 srebrnih mark se dobi 14.50 Din, za tri srebrne marke 8.50 Din, za 2 5.80 Din in srebrniki ene marke po 2.90 Din.

d **Kako dolgo še...** V časopisu »Nation und Staat« je priobčil dr. Engelbert Besednjak, znani manjšinski politik, članek »Ali je sporazum na Koroškem mogoč?«, v katerem je

Priporoča se prvi slovenski zavod
Vzajemna zavarovalnica
Ljubljana
v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti
PODRUŽNICE:
Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevičev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincarsova 2

V vsako hišo »Domoljuba«!

če: Preden more nemški državni zbor zavzeti svoje stališče glede posameznih nalog sedanjega časa, mora izpolniti svojo glavno dolžnost: to je strmoglaviti državno vlado, ki skuša nemški državni zbor odstraniti s kršenjem ustave, in obtožiti predsednika republike ter državne ministre radi kršitve ustave.« Na to je Klara Zetkin pozivljala, da se ustvari enotna fronta vseh delovnih ljudi proti fašizmu. Končno je izjavila Klara Zetkin: »Otvarjam državni zbor, vršeč dolžnosti starostne predsednice in upam, da bom kljub svoji invalidnosti še dosegla veselje, da bom kot starostna predsednica otvorila prvi kongres nemške sovjetske republike.«

Amerika

s **Ključ do gospodarske obnove.** 15. decembra t. l. zapadejo obroki, ki jih morajo evropske države plačati Ameriki. Države pa se brez razlike vse nahajajo v kritičnem finančnem položaju in se sedaj krčevito trudijo, da dosežejo v Ameriki svoj odlok plačil. Tako postaja vprašanje stališča Amerike glede medzavezniških dolgov vedno bolj pereče. In to vprašanje igra sedaj največjo vlogo pri propagandi za predstoječe volitve ameriškega državnega predsednika. Tako je nedavno Hoover izjavil, da se medzavezniški dolgovi nikakor ne smejo črtati in s to izjavo našel pritrdilo ameriškega ljudstva. Odklonilno stališče Amerike bi vsekakor položaj v Evropi znatno poostrilo in ogrožalo vsak uspeh koncem leta se vrseče svetovne gospodarske konference.

Drobne novice

Ker so nezadovoljni s carino na življenjske potrebščine, groze angleški liberalci z izstopom iz vlade.

Za 12.5 odstotka boče znižati stanovanjske najemnine nemška vlada.

Nekaj manj kot 400 milijard dinarjev znašajo nemški zunanji dolgovi.

Zasedbo kitajskega Pekinga baje pripravljajo Japonci.

485 km na uro je dosegel ameriški major Dolittle s kopnim letalom.

Kapitalizem se nahaja pri koncu, istotako vojna odškodnina, je izjavil ameriškemu časnikarju Mussolini.

Piva so popili na Dunaju v prvi polovici t. l. za 160.000 hl manj kot v istem času minulega leta.

Zlatnike po 25, 50 in 100 zlotov bo dalo kovati poljsko finančno ministrstvo.

Moratorij na tuja posojila je podaljšala za 2 meseca Brazilija.

Zopet se nekaj kuha med južnoameriškima republikama Paraguaj in Bolivija.

Od dveh let na 15 mesecev bodo znižali aktivno vojaško službo na Poljskem.

podano jedro koroškega vprašanja. Članek vsebuje obenem neizpodbiten dokaz pred vso evropsko in predvsem nemško javnostjo, da koroško vprašanje še vedno obstoja. Člankar dokazuje, da niso avstrijska oblastva izpolnila niti ene izmed zahtev slovenske narodne manjšine na Koroškem, čeprav je Jugoslavija prejemala svojim Nemcem vse pravice.

d **Kongres zveze jugoslovanskih emigrantskih organizacij** se vrši v nedeljo, dne 11. septembra v Belgradu. Predsednik te zveze je g. dr. Čok.

d **Posvetitev pravoslavne cerkve v Bistrinici.** V belgrajskem časopisu »Vreme« čitamo: Naseljeniška kolonija v Bistrinici (Kosovo polje) je imela v nedeljo veliki dan narodnega slavja. Kolonija meri 500 ha in tam so naseljeni izključno primorski Slovenci, ki so zapustili Julijsko Krajino. Kolonisti so sezidali 25 hiš, niso pa še imeli molilnice. Štirinajst slovenskih rodbin je prestopilo v pravoslavje in sklenilo zgraditi cerkev, kar so s podporo raznih dobrotnikov dosegli. Na slovesno blagoslovitev je došlo iz raznih južnosrbskih krajev okrog 3000 ljudi in mnogo društev, med njimi Sokol iz Skoplja in pevski zbor »Mokranjac«. Iz Belgrada sta se pripeljala advokat dr. Čok in državni svetnik dr. Baltič.

d **Angleške šole.** V angleškem jeziku izhajajoči tednik v Belgradu poroča, da se bodo v Belgradu, Ljubljani, Zagrebu in Novem Sadu kmalu otvorile posebne šole, v katerih se bo poučevala angleščina, in kjer se bodo tudi nekateri drugi predmeti poučevali v angleškem jeziku. Kdo bo te šole ustanovil in vzdrževal, še ni znano.

— **Za osveženje krvi** pijte skozi nekaj dni vsak dan zjutraj čašo naravne **»Franz-Josef«-grenčice!** Po mnogih zdravniških predpisana **»Franz-Josef«-voda** urejuje delovanje črev, krepi želodec, zboljšuje kri, pomirja živce in povzroči tako splošno dober počutek in jasno glavo. **»Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah** in v specerijskih trgovinah.

d **Nove odredbe glede kolkovanja računov, objav in čekov.** Kakor znano, je bilo kolkovati račune trgovcev in obrtnikov doslej z 10 parami, če so se glasili samo na 100 Din; če so se glasili na vsote preko 100 Din, jih je bilo kolkovati z 20 parami. S 1. septembrom t. l. je pa stopil v veljavo novi taksni zakon tudi glede računov trgovcev in obrtnikov ter je kolkovati od tega dne naprej te račune neglede na to, ali se glase na vsote preko 100 Din ali na manj, vsakega s kolkom za 25 par. Prodajalci kolkov morajo skrbeti, da imajo s 1. septembrom pričeši tudi te kolke v zalogi. Pri računih trgovcev in obrtnikov znaša kazen 50 kratni znesek neplačane pristojbine, torej je posebno paziti, da se taki računi prav kolkujejo. Na reklamne objave, kakršne se prilepljajo na hiše, na okna itd., je znašala taksa dozdaj tudi samo 10 par; od 1. septembra t. l. je povišana tudi ta taksa na 25 par. Kazen znaša tu 10 kratni znesek neplačane pristojbine, torej je tudi pri takih objavah paziti, da se prilepi nanje kolek za 25 par ter se čezenj ali piše ali pa pritisne štampilja. Čeke na izplačila pri Poštni hranilnici je prav tako kolkovati od 1. septembra t. l. dalje vsakega s 25 parami. Ker je tiskan dozdaj na njih samo kolek za 10 par, je prilepiti na ček še dopolnilni kolek v znesku 15 par, oziroma 20 par, ker kolkov po 15 par ni v zalogi. Pisati ni čez ta dopolnilni kolek ničesar, ker ga bo uničila poštna hranilnica sama s svojo lastno štampilko.

d **300.000 gostilna in restavracij** imamo v Jugoslaviji. Primeroma največ krčem je v Sarajevu, kjer pride ena krčma že na 110 prebivalcev.

Med brati Hrvati

d **Dve novi šoli so otvorili** 4. septembra v Zagrebu, in sicer v Vojišnici in na savskem polju.

d **V zagrebški župni urad so vlomili** v noči od 3. na 4. septembra neznani uzmoviči. V predalu neke mize so našli 400 Din in z njimi pobegnili, ker so se jim zdela »prevroča« tla.

d **In tako dalje.** Takoj, ko je bila določena trošarina na sladkor, so nekateri kavarnarji zvišali cene raznim jedilom, pri katerih se uporablja sladkor. Tako se je črna kava podražila v zagrebških kavarnah na 6 Din. Mestno načelstvo je takoj napravilo račun ter izdalo naredbo, da je navijanje cen prepovedano in da bo proti vsakomur, ki bi se pregrešil, najstrožje postopalo. — Ali bo kaj pomagalo?

d **Pridelek sliv v Brčkem** in okolici kaže še nadalje prav dobro. Brčko je glavni izvozni kraj za bosanske slive.

d **Veliki sokolski dom zidajo** v Banjaluki. Veljal bo 1 milijon 200 tisoč Din. Za zidavo je dala vrbaska banovina 300.000 in banjaluška mestna uprava (občina) tudi 300.000 Din podpore.

d **20.000 vernikov je sodelovalo** na katoliških manifestacijah v vojvočinskem mestu Svetozaru-Miletiču.

Nesreče

d **Okrog požarov.** Gospodarsko poslopje je pogorelo do tal posestniku Požrlu v Skalah pri Šoštanju. — Ogenj je uničil skedenj in hlev Antonu Ropretu iz Bob. Bele. — Stanovanjska hiša in hlev posestnice Marije Pečove iz Trnovelj sta postala žrtev plamenov. — Na Bohinjski Bistrici sta v kratkem razdobju pogoreli dve hiši, Lovretova in Lazarjeva. — 10 vagonov cunj so uničili plameni trgovcu Arbeiterju v Mariboru. — Strela je zažgala hišo posestnika Domjana Jožefa iz Sodošmec v Slov. krajini. Vse uničeno.

d **Strašna avtomobilska nesreča.** Novomeški mesar g. France Dolenc se je minulo nedeljo v spremstvu svoje soproge in par drugih prijateljev pripeljal v lastnem avtomobilu na ljubljanski velesejem. Oglasili so se kasneje tudi v Tacnu. Ko so se zvečer vračali, je zadel Dolenčev avto v Pernušev avtobus, ki vozi iz Ljubljane proti Kranju in Tržiču. Pri tem se je užgal bencin. Dolenčeva žena in oba prijatelja so se rešili, sam Dolenc pa je zgorel v lastnem avtu.

d **Razne nezgode.** Revolver se je po nesreči sprožil in nevarno ranil na roki 18 letnega mehanika Konrada Vajdo v Ptuju. — Pod voz je padel, nakar je konj udaril s kopitom posestnika Janeza Plohla iz Sušaka. — Ko je padel pod voz, si je zlomil nogo Franc Vincek iz Stojnceev. — Z drevesa je padla na lesen štrcelj, ki se je globoko zasadil v trebuh osemletni Nežici Muršič iz Gajovcev. — Pri padcu si je zlomila roko 70 letna ga. Bločenova, mati posestnika Karla Hribarja iz Prigorice pri Ribnici. — Ko je padel z voza, si je zlomil nogo Lesjak Florijan iz Šmihela pri Mozirju. — Mlatilnica je odsekala roko 33 letnemu delavcu Andreju Zumru iz Hrastnika.

Novi grobovi

V ljubljanski bolnišnici je umrla ga. Doroteja Beniger, roj. Maxel. — V Rajhenburgu je preminul kleparski mojster Franc Schöhner. — V Mengšu je preminula trgovčeva žena ga. Frančiška Kandušer, roj. Cunder. — V italijanski Padovi je zapustil solzno dolino lastnik falske grajščine grof Alfonz Zabeo. — Na Vrzdencu pri Vrhniki je izdihnila ga. Ivana Zalazník, roj. Slovša. — V Celju je zapel mrtvaški zvon gdč. Antoniji Regula. — V Ljubljani so položili v grob žel. uradnika g. Alberta Kihsovica. — V Škofji Loki so spremili k večnemu počitku 64 letno sestro Marijo Romano roj. Legan. — Istotam je umrla ga. Grohar Frančiška. — V Hrastniku je preminul 76 letni gostilničar g. Birtič Franc. — V Ljubljani je zaspala v Gospodu ga. Marija Dolhar, roj. Kokalj. — V Stahovici pri Kamniku je zaspala v Gospodu ga. Alojzija Prelesnik, roj. Drolka. Naj počivajo v miru!

Razno

d **Gospodinjska šola na Mali Loki.** Na banovinskem posestvu na Mali Loki se prične pouk 1. oktobra in traja 10 mesecev, to je do 31. julija 1933. Namen šole je izobraževati dekleta srednjih in malih posestnikov za dobre kmetiške gospodinje, jim vcepiti veselje do kmetskega dela in jih ohraniti kmetiški hiši. Zato se sprejemajo v šolo le kmetiška dekleta. Življenje v šoli sliči povsem življenju v naši kmetiški hiši. Učenke stanujejo v zavodu, kjer imajo šolo in vso oskrbo. Celotna oskrbnina (hrana, stanovanje, kurjava, razsvetljava itd., razen potrebščin za šivanje, knjig in zvezkov) znaša mesečno 400 Din. Revnejšim gojenkam podeljuje banska uprava v upoštevanja vrednih primerih na utemeljeno in s potrebnimi prilogami opremljeno prošnjo (ubožno izpričevalo ozir. premoženjski izkaz z uradno navedbo višine zemljiškega davka ter gospodarskega stanja) staršev ali varuha, štipendije. — Dekleta, ki hočejo vstopiti v kmetijsko gospodinjsko šolo, morajo izkazati, da so: 1. stare nad 16 let (krstni list), 2. dovršile osnovno šolo (šolska izpustnica), 3. nravno neoporečne (nravstveno izpričevalo), 4. predložiti obvezo staršev ozir. varuha, da plača vse stroške šolanja po določilih pravilnika, in 5. predložiti premoženjski izkaz. Prosilke morajo biti telesno popolnoma zdrave. Ob vstopu v šolo

Kardinal van Rossum, ki je umrl skoraj 78 let star v Maastrichtu na Nizozemskem.

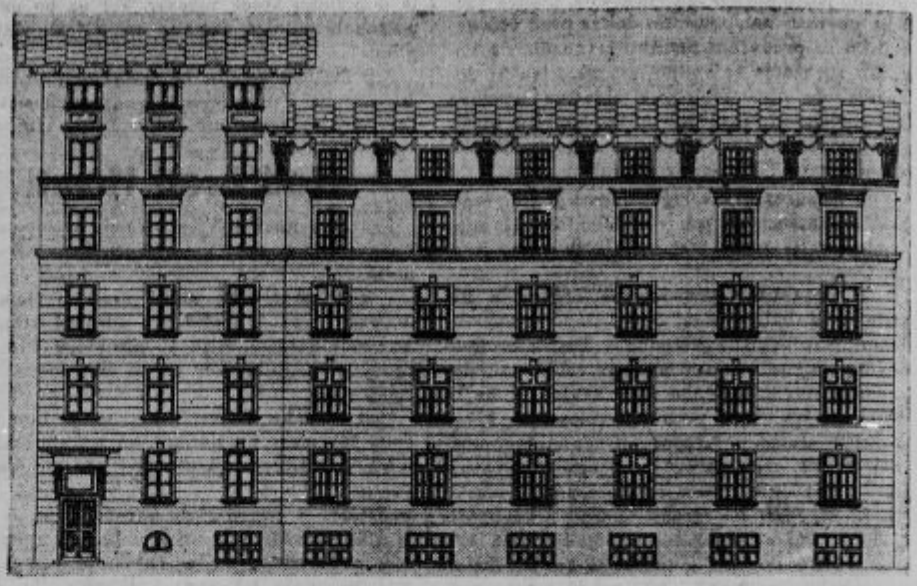

Pročelje Vajeniškega doma, ki so ga pričeli graditi v Ljubljani.

Najmlajši Habsburžan. V Mödlingu pri Dunaju so te dni krstili sina romunske princese Ileane, ki je poročena z nadvojvodo Antonom Habsburškim. Na sliki vidimo od leve na desno romunsko kraljico Marijo, španskega kralja Alfonza XII., ki je bil boter in nadvojvoda Antona Habsburškega, očeta mladega princa Štefana.

Komisija ogleduje v Št. Vidu nad Ljubljano kraj, kjer se je zgodila v nedeljo zvečer nesreča, pri kateri je zgorel novomeški mesar Dolenc v svojem avtomobilu. Na levi strani vidimo avtomobil gosp. Dolenca, na desni pa tržiški avtobus.

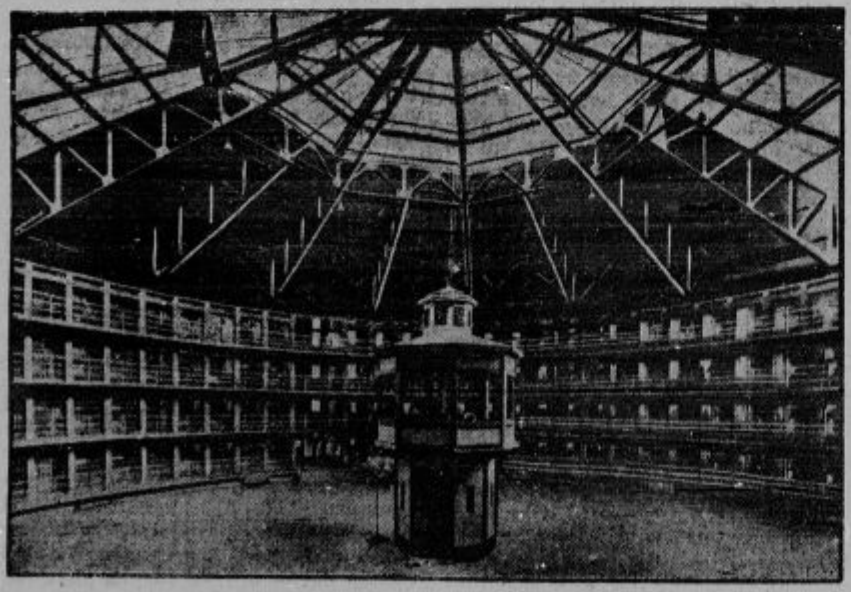

Velikanska ječa. V ameriški državi Illinois v mestu Joliet so dogradili najmodernejšo ameriško jetnišnico. Vsa jetnišnica je okrogla in ima tri nadstropja. Na zunanjem obodu so celice za jetnike z izhodom na hodnike. V sredi z velikansko streho pokritega dvorišča pa je opazovalni stolp z dobro oboroženimi stražami, ki opazujejo lahko vsako celico.

Dve trdni notranjski korenini. 91 letni Janez Krašovec z Racne gore je prišel na obisk k svojemu 86 letnemu bratu Andreju, ki živi v Babnem polju. Bog jima daj še mnogo zdravih let!

preišče vse učenke uradni zdravnik. S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, pravilno kolkovane (kolek 5 Din) prošnje za sprejem, naj se pošljejo na **vodstvo banovinske kmetijsko-gospodinjske šole na Mali Loki p. Velika Loka**, kjer se dobe še nadaljnja pojasnila.

d **Sprejem v Akademski dom sv. Cirila.** Akademiki, ki želijo biti sprejeti v Akademski dom sv. Cirila, naj pošljejo svoje prošnje vodstvu do 15. septembra. Dom jim po zmernih cenah nudi lepa, udobna in zračna stanovanja v nanovo pozidani in presušeni stavbi tik pod Gradom. Stanarina od 125—170 Din se ravna po sobah, v katerih je prostora za dva, tri ali za štiri akademike. Stanarina se nikomur ne znižuje in se mora sproti plačevati do 10. dne v mesecu. Prijavijo naj se taki akademiki, ki bi v Domu bivali vse leto in bi radi v miru in tišini študirali pa imajo tudi smisel za red in za versko življenje, kajti Cirilov dom noče biti zgolj stanovanjska hiša. Notri je tudi kapela z Najsvetejšim in vsak dan sv. maša. Dom stoji pod pokroviteljstvom ljubljanskega škofa. V Domu so samo stanovanja, hrano si akademiki oskrbijo sami. V prošnji naj vsak napiše tudi naslov, kamor bo dobil odgovor in en izvod hišnih pravil. Prošnjo za sprejem morajo poslati tudi vsi dosedanji člani Doma, ako še želijo biti sprejeti. — Vodstvo Akademskega doma sv. Cirila, Ljubljana, Streliška ulica 12.

Lepi beli zobje Ne bi rad zaostal poročati Vam svoje največje priznanje in popolno zadovoljstvo o Chlorodont zobni pasti. Več let že uporabljam "Chlorodont" in ljudjem zavidajo radi mojih lepih zob, katere sem dosegel le z dnevno uporabo Vaše Chlorodont zobne paste. S. Pavletič, M..... Zahtevajte zato samo pristno Chlorodont zobno pasto, tuba Din. 8.— in Din. 13.—, ter zavračajte vsak nadomestek.

MR. BAHOVEC
PLANINKA TOPAVELNI ČAJ
PLANINKA ČAJ
Bahovec Vam uredi sto lico, obnavlja in pomlajuje Vaš organizem in Vam vrača tako želeno pričakovano lahko in zdravo spanje.

d **Trošarina na sladkor pri nas in drugod.** Državna trošarina na sladkor znaša v posameznih državah: v Italiji 4 lire (12 Din), v Jugoslaviji 7.50, oziroma 8.05, na Nizozemskem 0.285 goldinarjev (6.51 Din), na Madjarskem 0.406 penga (4.03), v Avstriji 31 grošev (3.57), v Češkoslovaški 2.09 Kč (3.55), v Bolgarski 8.20 leva (3.37), v Belgiji 0.40 belga (3.16), v Nemčiji 0.21 marke (2.84), v Franciji 1.25 franka (2.78), v Romuniji 4 leje (1.35), v Turčiji 5 papirnatih pijasterjev (1.35), v Švedski 0.08 krone (1.32), v Danski 0.057 frankov (0.87) in v Švici 0.07 šv. franka (ali 0.77 dinarja).

d **Največja tombola v državi** bo letos zopet velika, vsakoletna tombola gasilskega društva v Kranju, ki se bo vršila v nedeljo 18. sept. ob 3 popoldne na Gl. trgu. Tudi letos prinaša kranjska tombola v svojih dobitkih pravo bogastvo. 10.000 Din v gotovini bo glavni dobitek, nadalje pa še lepa, moderna oprava za spalnico in kuhinjo, moško in žensko kolo ter še okrog 500 zelo lepih, praktičnih in dragocenih dobitkov. Tablice za tombolo se dobe po vseh trgovinah in gostilnah po 4 Din, na dan tombole pa po 5 Din. Vsa Gorenjska bo 18. septembra v Kranju na tomboli.

d **»Franz-Josef«** grenčica zmanjšuje krvni pritisk na možgane.

Kakor slonovina bele in lepe zobe dobite z uporabo dobre Chlorodont zobne paste. Poskus Vas bo prepričal. Tuba Din 8.—.

Radio

Vsak delavnik: 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 18.00 Salonski kvintet. 22.00 Čas, poročila. — **Četrtek, 8. sept.** 9.30: Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Praznične misli. 10.30: Šah. 11.00 Salonski kvintet. 12.00 Čas, poročila, plošče. 15 Reportaža z velesejma 16.00 koncert dueta citraških mojstrov. 17.00 Prenos balalajk z velesejma. 20.00 Plošče. 20.30 Violinski koncert Karla Rupla. 21.15 Pevski koncert Marjana Rusa. 22.00 Salonski kvintet. — **Petek, 9. sept.:** 17.30 Sodobna gospodinja. 19.00 Slike iz narave. 19.30 Gospodinjska ura. 20.00 Plošče. 20.30 Prenos iz Zagreba. — **Sobota, 10. sept.:** 17.30 Sodobna gospodinja. 19.00 Gimnastične vaje. 19.30 Zabavni kotiček. 20.00 Pevski koncert Mirja Jelačina. 20.30 Salonski kvintet. 22.15 Tamburaški sekstet. — **Nedelja, 11. sept.:** 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Nedeljske misli. 10.30 Reportaža z jesenske razstave konj. 11.00 Salonski kvintet. 12.00 Čas, poročila, plošče. 15.15 Izbirna tekma harmonikarjev. 16.00 Slovenski vokalni kvintet. 16.45 Zabavni kotiček. 17.00 Prenos balalajk z velesejma. 20.00 Čelo solo, Bogi Leskovic. 20.45 Salonski kvintet. — **Ponedeljek, 12. sept.:** 19.00 Po poljski zemlji. 19.30 Kulturni izvor gospodarstva. 20.00 Prenos balalajk z velesejma. 21.00 Slovenske narodne izvaja salonski kvintet. 22.15 Prenos iz kavarne Zvezda. — **Torek, 13. sept.:** 18.00 Otroški kotiček. 18.30 Plošče. 19.00 Poljska in njeni šlagerji, predava Gerhart Krause iz Danciga. 19.30 Glavni pojmi o sprektralni analizi. 20.00 Esperantska ura. 20.30 Prenos iz Zagreba. — **Sreda, 14. sept.:** Slavnostne predstave v Marienburgu, predava Gerhart Krause iz Danciga. 19.30 Literarna ura. 20.00 Samospevi prof. Mirko Puglja. 20.45 Salonski kvintet. 22.15 Prenos iz kavarne Zvezda.

ADVOKAT
dr. Janko Lavrič
naznanja, da je **preselil** svojo pisarno iz Kočevja
v Ribnico — v hišo g. Oražma,
nasproti sodišča.

RAZNO

Čudno praskanje. — Očka pokliče zvečer mamo iz kuhinje in jo pobara: »Žena, kaj pa pomeni to praskanje v kuhinji? Ali pes praska po vratih, kali?« »Kaj še!« mu odvrne žena. »Francek piše domačo nalogo.«

Kratko krilo. — No, možiček, kako ti ugaja moja nova obleka? Kupila sem jo na obroke. — A tako! Torej si oblekla šele prvi obrok.

Stroj izpodriva človeka. Na shodu rudarjev v Bochumu na Norveškem je poslanec Rusemann povedal, da se je v teku zadnjih 10 let znižalo število nemških rudarjev za 700 tisoč. Leta 1921 jih je bilo 1,200.000, danes jih je samo še 500 tisoč. V rurskem basenu je od 240 tisoč rudarjev, 84 tisoč brez posla. Ta kriza je povzročena po dejstvu, da je stroj skoro popolnoma uničil ročno delo. V leto 1930 je produkcija s stroji znašala 83 odst. celokupne rudniške produkcije.

Pomagati si znajo. Na zadnji seji občinskega sveta v nemškem Kolnu

Sheehan: 38

MOJ NOVI KAPLAN

»Hm. Morda pa je bolna radi preobilega lecta in belih papirčkov. Sramovala se je rdečega obraza in zoper to je baje najboljše sredstvo lect.«

»Slab začetek. Tovarna je odprta komaj en mesec,« je rekel.

XXIV. Pridiga.

Trdno sem uverjen, da je govor meni prizadeval mnogo večje skrbi kot očetu Lethebyju. Seveda sem se zelo zanimal za njegov razvoj, vendar to še ni vse. Morda sem jaz najslabši govornik v vsej škofiji in ravno ta okolnost mi daje neizpodbitno pravico, da morem dajati drugim odločilne smernice, kakšne naj bodo njihove pridige. Je že tako na tem svetu. Kdor ne more postati pisatelj, postane znamenit kritik, ki z ostro sodbo mori svoje bivše tovariše. In kdor ne zna brez težave spraviti iz ust niti treh besed, ta se običajno čuti poklicanega, da govori o govorništvu. Ali si sploh morete misliti, da bi moglo biti to drugače? Ali ni zavest, da je edino tvoje mnenje pravilno, osnovna zavest vsakega človeka?

Ker sem tudi jaz človek in imam kakor drugi tudi jaz vse človeške napake, imam seveda tudi vse pravice, torej tudi govoriti o govorništvu.

Maja meseca je bilo. Večerna pobožnost v naši mali cerkvici je že minila, vsedel sem se na naslanjač in premišljal one zle in pogubne besede o govoru, ki sem jih slišal nekoč v semenišču. »Trudite se, da boste govorili čim enostavneje. Prva skrb naj vam ne bo lepota izraza ampak vsebina govora.«

To bi bilo vse prav, vendar ne smemo pozabiti, da smo mi duhovniki pri tem delu bolj ali manj lagodni. Samo enostavno, brez vsega nepotrebnega okrasja pomisli mladi človek in sklepa iz tega: »Torej čim bolj enostavno in suhoparno bo, tem boljše je. Zakaj bi se mučili po nepotrebnem in brskali po knjigah ter mučili svoje možgane z nadležnim premišljevanjem. To bi enostavnosti govora samo škodilo. Kaj bi se torej pripravljali! Treba je govoriti kakor pač gre in vse je v redu.

»Torej enostavno, vendar vzvišeno in z zanosom?« me je vprašal oče Letheby. »Bojim se, da bo tu zelo težko zadeti zlato sredo. V vseh sedmih letih, ki sem jih preživel v Angiiji, nisem niti enkrat govoril na prižnici, ne da bi si preje spisal govor in se ga naučil na pamet.«

»Pametno. Vendar tega najbrže ne boste potrebovali. Pozneje bo zadostovalo, če boste stvar preštudirali in premislili.«

Oče Letheby me je vprašujoče pogledal, vendar molčal.

»Ali hočete še več?« sem ga vprašal z nasmehom. »Dobro, če bi moral jaz v Maynoothu ali kje drugje govoriti o tem predmetu, bi poslušalcem tako nasvetoval: ‚Pred vsem: študirajte, drugič: v govorih ne iščite svoje, ampak božjo slavo in tretjič: izpolnjujte tudi sami to, kar učite druge'.«

»Da, študiram naj! Toda kaj?« je rekel oče Letheby.

»Berite govore slavnih govornikov, predvsem pa: ne pozabite na sveto pismo. Poglobite se vanj, navzemite se duha, ki ga preveva in prepletite svoje govore s svetopisemskimi stavki, ki vam ostanejo v spominu

PO DOMOVINI

Velike svečanosti na Brezjah

Krasna in globoka verska slovesnost se je vršila v nedeljo na Brezjah, kjer je verni slovenski narod proslavil 25 letnico kronanja Marije Pomagaj. Za to slovesnost so se Brezje krasno pripravile. Fantje so pripravili 25 mlajev in 10 slavolokov, dekleta pa so spletla velikanske vence. V četrtek se je pričela slovesna tridnevnica. Romarji so prihajali iz najoddaljenejših krajev Slovenije. Prevzvišenemu nadpastirju knezoškofu dr. Rožmanu so Brezje in romarji pripravili slovesen sprejem. V soboto zvečer so bile Brezje, zlasti pa cerkev, krasno razsvetljene. V cerkvi je imel najprej provincijal p. Gvido dr. Rant jedrnat govor. Cerkev je bila nabito polna. Po govoru so imeli brezijanski in radovljiški pevci krasno uspel cerkveni koncert. Po koncertu pa se je vršila veličastna rimska procesija, v kateri je nosil Najsvetejše Prevzvišeni ob asistenci nad 20 duhovnikov.

V procesiji je korakalo do deset tisoč vernikov, vseh romarjev na Brezjah pa je bilo nad 20.000. Tisti, ki niso šli k procesiji, so stali v gostem špalirju.

Vso noč so duhovniki izpovedovali romarje, prav tako tudi sam g. knezoškof. V nedeljo ob 7 zjutraj je imel krasen govor stolni kanonik dr. Mihael Opeka, ki je daroval tudi sv. mašo. Ob 10 pa je v izbranih besedah govoril vernikom g. knezoškof, ki je nato daroval pontifikalno sv. mašo. Asistirali so mu kanoniki dr. Opeka, dr. Klinar in Šiška ter skoraj vsa okoliška duhovščina s dekanom g. Faturjem na čelu. Na koru so prepevali domači pevci ob sodelovanju jeseniških in radovljiških godbenikov. Jubilejni dnevi na Brezjah pa trajajo še do 7. septembra. Na prisrčen in veličasten način so katoliški Slovenci praznovali jubilej svoje nebeške zaščitnice.

Seno in slamo

dobavlja po konkurenčnih cenah Gospodarska zveza, Ljubljana.

Dež smo dobili

(Breznica)

Končno so le uslišane neprestane prošnje in procesije širom dežele za dež. Poleg drugih je bila tudi od nas ena prošnja pot na Brezje. Le škoda, da ni bilo dežja vsaj en teden prej. Na polju je škoda precejšnja. Za letos nismo pričakovali mnogo lekoviščarjev, pa jih je vendar še kar dosti. — Pri gozdovnikih in otrocih v počitniški koloniji ni bilo letos opaziti tiste veselosti kakor druga leta. — Vodovod merijo, pa ne vemo, če bo iz te moke kaj kruha.

Slovo

(Žiri)

Odšel je na novo službeno mesto v Šmihel na Dolenjsko g. kaplan Stanko Šinkovec. V kratkem času svojega službovanja v Žireh si je pridobil radi svojega uspešnega delovanja v cerkvi in organizacijah zaupanje in ljubezen dobrih faranov. Seveda se ni manjkalo tudi takih, ki so mu hoteli škodovati na časti in imetju. Ker se nismo mogli od njega primerno posloviti, mu s tem želimo na njegovem novem mestu obilo sreče in blagoslova!

Lep shod fantovskih družb

(Suša pri Zalem logu)

V nedeljo 28. avgusta je dekanijska zveza fantovskih Mar. družb priredila za Selško dolino slovesen shod v prijazni Marijini cerkvici v Suši. Ob pol 10 se je pod hribom zbralo kakih 400 fantov s štirimi marijanskimi zastavami. V sprevodu v cerkev, ki ga je vodil domač g. župnik Anton Hribar ob asistenci treh drugih duhovnikov, so fantje prepevali lavretanske litanije. V cerkvi je najprej mogočno zadonel iz fantovskih vrst prelepi vzhodni slavospev Mariji. Nato je fante pozdravil voditelj dekanijske zveze fant. Mar. dr. starološki kaplan Sv. Veider in jih navduševal za odločno in neustrašeno krščansko fantovsko življenje pod okriljem Marijine družbe. Sv. mašo je opravil kaplan Mat. Lamovšek. Med sv. mašo so lepo prepevali fantje iz Železnikov in Selc. Glavni govornik je bil g. župnik Fr. Kiti iz Dražgoš, ki je kongreganistom pokazal, kako naj fant moli. Po drugem govoru so fantje spet v mogočnem koru molili pred izpostavljenim Najsvetejšim ginljivi vzhodni slavospev Jezusu. K sklepu je še prednik loške kongregacije A. Okorn v kremenitem in prisrčnem govoru navduševal fante za Marijino družbo. Ne bomo odnehali prej, je dejal, dokler ne bo zadnji fant lepe Selške doline član Marijine družbe. — Prav z opoldanskim angelskim pozdravom se je vzpodbudna fantovska pobožnost končala. Vsi veseli so fantje obetali, da bodo drugič zopet prišli. Vsa čast zavednim fantom, ki se ne sramujejo javno pokazati, da so in ostanejo sinovi Marijini.

Društveni jubilej

(Dražgoše)

V nedeljo 21. avgusta je naše Prosv. društvo proslavilo svojo 25 letnico. Prva točka proslave je bila služba božja v cerkvi. Sv. mašo za rajnke društvenike je daroval naš dobri prijatelj g. prof. Jakob Šolar, ki je v svojem globoko zamišljenem govoru razlagal naloge katoliške prosvete. Popoldne je bila prireditev v društvenem domu. Vročina je bila neznosna, a vendar je prišlo od vseh krajev toliko občinstva, da je bila dvorana premajhna. Navzoče, zlasti številne prijatelje iz Podbrezja in Selc, je pozdravil domači g. župnik. V kratkih besedah se je spominjal vseh onih, ki so pred 25 leti društvo ustanovili in potem tekom let v njem delali, med katere spada v prvi vrsti g. župnik Anton Pfajfar. Vsem naj bo ohranjen časten in hvaležen spomin. — Nato so igralci predvajali zanimivo igro »Črna žena«. Kot v parni kopeli so se kuhali gledalci v do zadnjega kotička nabiti dvorani, pa tudi igralci na odru in menda še celo neutrudljiva gospodična šepetalka v svojem sicer hladnem podzemlju so potili debele kaplje. Pa eni kot drugi so junško vztrajali do konca, da vidijo veselo svidenje Franceta Bregarja z Zalko. Med odmori igre je pridno udarjal mladi tamburaški zbor iz Selc. Prosvetnemu društvu pa kličemo: delo in trud bosta tudi v bodoče rodila uspehe! — Ker je igra »Črna žena« zelo ugajala, se bo na splošno željo zopet uprizorila v nedeljo 11. septembra ob 15 popoldne. To je namreč nedelja Imena Marijinega in takrat je v Dražgošah običajni romarski shod. Romarje, ki nas bodo obiskali, opozarjamo, da si ob tej priložnosti ogledajo tudi prenovljeno streho na cerkvenem stolpu. Kljub težki gospodarski krizi smo se bili odločili,

---

tudi takrat, ko ste govor že zdavnaj pozabili. Pred štiridesetimi leti sem se udeležil duhovnih vaj v Dublinskem semenišču. Govornikovega imena se sicer ne spominjam več, pač pa se še vedno dobro spominjam svetopisemskega mesta, o katerem je govoril:

»Videl sem na zemlji strašno bitje, sužnjo na konjskem hrbtu in kralji so gazili po blatu.

Vzeli ste moje zlato in srebro in si skovali bogove.

Če sem jaz vaš oče, kje je dolžno spoštovanje?

Če me imenujete učitelja, zakaj se me ne bojite?« Stokrat in stokrat sem premišljeval te besede in jih uporabljal v svojih govorih. Nadalje vam moram povedati, da so naši ljudje že po naravi nagnjeni k poeziji in ljubijo lepo izražanje. Le prisluhnite njihovemu govorjenju, vse polno lepih čudovitih primer, ki so včasi izredno jasne, grenke in ostre. Dajte jim nekaj Salomonovih pregovorov in premlevali jih bojo ves teden.«

»Ker že govorimo o tem, bi vas prosil, da mi daste kak nasvet o uporabi ostrega sarkazma v naših govorih, ki ljudi zelo odbija.«

»Veseli me, da ste se spomnili. O tem predmetu bi vam lahko govoril kot kak izkušen profesor, ker sem v tej stroki velik strokovnjak in imam zelo oster jezik. Bog mi odpusti. Samo on ve, kako zelo se kesam radi vsake preostre besede. Povedal vam bom samo en slučaj, katerega se najbolj živo spominjam. Bilo je v neki vaški cerkvi. Mlad, zelo slok človek je položil na krožnik samo šiling*, dasi bi jih lahko dal deset, ker je bil zelo bogat. To se je ponovilo trikrat. Opomnil sem ga, toda on je vztrajno tajil. Razjezil sem se na prižnici, toda kmalu so se začeli ljudje pripravljati k odhodu in, da bi jih zadržal, sem reke, da jim bom povedal lepo povest o treh skopuhih. Seveda so vsi prisluhnili in pričeti sem moral: Prvi je bil lastnik tovarne. Živel je v Ameriki in bil tak skopuh, da se ob priliki neke nesreče branil izplačati vdovam ponesrečencev celo mezdo z izgovorom, da ni dolžan plačati za ves čas, ki so ga preživeli v mestu. Ljudje so se tiho muzali. — Drugi je bil Irec; neprestano je kradel medene novce, katere so ljudje po starem običaju polagali v usta mrličem. A tretji je bil največji in ni daleč od tu. Ne bom ga imenoval, ker itak vsi veste, kdo je.« — Ta udarec je zadel v živo. Vsi so pogledali ubogega grešnika, ki od sramu ni vedel, kam bi se skril. Da bi imela ta beseda kake hujše posledice, nato med govorom nisem pomislil. Ubogi revež se ni smel pokazati na cesti, ker so se vsi norčevali z njega. Poleg tega pa je seveda trpela tudi njegova žena in mali, nedolžni otročiči. Še vedno me je sram, kadar pomislim na ta dogodek. Verujte mi: boljše je, če vas župljani ljubijo, kot če se vas boje.«

»Rekli ste: Ne iščite v svojih govorih svoje, ampak božjo slavo.«

»Ali se me še vedno niste naveličali?«

»Ne, zelo me zanima, kaj boste odgovorili?«

»Dobro, povedal vam bom odkrito, kar mislim. Vzemite sveto pismo in odprite Ecehiela, ono nejasno prerokbo v tri in tridesetem poglavju, trideseti vrsti.«

»In ti, sin človek: sinovi tvojega ljudstva govore o tebi ob zadovih in hišnih vratih in govore drug drugemu, brat bratu: »Pridite in poslušajte, kakšna je beseda, ki jo govori Gospod! In hodijo k tebi kot da bi se prelivalo ljudstvo, se vsedejo pred Teboj kot moje ljudstvo in poslušajo tvoje besede, a se ne ravnajo po njih, kajti usta so jim polna ljubezni, a srce misli na dobiček. Ti jim boš kakor sladka pe-

B*

---

ob Reni »Kelmorajus« je prišlo do hudih spopadov med raznimi političnimi skupinami. Boj je bil tako hud in srdit, da so se začeli gospodje mestni očetje obmetavati s tintniki in s kozarci in z ravnili in z drugimi trdimi predmeti. Z ozirom na tako neprijetne in tudi nevarne dogodke je odredil župan dr. Adenauer, naj se nadomeste tudi stekleni kozarci s papirnatimi, ravnila naj bodo tudi iz papirja, pepelniki pa iz azbesta. Nekaj podobnega je ukrenil tudi župan dr. Brest v Essenu, ki je dal postaviti v mestno posvetovalnico mogočno fabriško sireno, ki tako glasno tuli, da preltuli lahko vsako, še tako hudo kričanje in rjovenje gospodov mestnih očetov. Kakor je torej videti, tudi v Nemčiji nimajo še najboljših in najlepših parlamentarnih navad.

Draga mačka. — Vaša angorska mačka je res lepa. — Kako bi ne bila, saj je vredna 50 dolarjev. — 50? Pred dnevi ste pa trdili, da stane 30. — Že res, toda ta čas je pojedla dva barska kanarčka po 10 dolarjev.

da damo zvoniku novo pokrivalo. Streha ima lepo baročno obliko in je bila pokrita s hrastovimi skodlami. Tudi sedaj smo jo pokrili z istim materijalom. Sprav ni baš poceni. Delo so v petih tednih vzdno in lepo izvršili delavci iz Lučen pod vodstvom tesarskega mojstra Lovra Jereba iz Žirov in njegovega poslovodje Matija Buha. Delo hvali mojstra in njegove delavce, saj je znano, da so še od nekdaj ravno v Lučnah doma majstri naših baročnih zvonikov. Nove številnice in kazalce pri cerkveni uri in pozlačenje jabolka, križa, petelina in zvezde pa je izvršil znani urarski mojster Jurij Oblak, tudi doma iz Lučen. Stolp je sedaj tako lep, da je nekdo rekel: »Ko pušeljc za klobukom gorenjskega fanta« in pristavil: »Dražgošani pa niso kar tako, ker se kljub težkim gospodarskim razmeram ne ustrašijo žrtev za svojo cerkev.«

IZ ŠKOFJE LOKE.

Svarilo! Podpisani svari in opozarja, da bo vse raznašatelje neresnične, neosnovane govorice o vzroku smrti gospoda Starman Alojzija, posestnika na Trati, ovadil sodišču radi klevete. Škofja Loka, dne 26. avgusta 1932. Mag. Burdych Oton, lekarnar v Škofji Loki.

Otvoritev sezone

(Reteče)

V nedeljo 11. septembra bo pri nas ponovno igranje. Prosvetno društvo vprizori ta dan ob 3 popoldne p. o predstavo v letošnji sezoni. Igrala se bo opereta v 5 dejanjih: Mala pevka. Prijatelji boba, posebne zabave in lepega petja prijazno vabljeni.

Naša prosveta

(Kamna gorica)

Naše prosvetno društvo je vsako leto sredi počitnic napravilo kako večjo prireditev s pomočjo domačih dijakov. Letos to žal ni bilo mogoče, ker so prostore v Prosvetnem domu dali na razpolago za počitniško kolonijo otrok ljubljanskih mestnih samoštancev, ki se je prav dobro obnesla v vsestransko zadovoljnost. Vendar pa so naši agilni člani ostali zvesti stari navadi in v nedeljo 11. t. m. nam bodo pokazali, kaj premore vztrajnost in dobra volja. S pomočjo požrtvovalnih domačih akademikov so naštudirali Calderonovo »Skrivnost sv. maše«, ki nam jo bodo predvajali prihodnjo nedeljo. Upamo, da poleg domačega ljudstva tudi okoliški prijatelji naše prosvete ne bodo zamudili lepe prilike in bodo prišli pogledat lepe prizore, v katerih se jim bodo razlagale globoke skrivnosti sv. maše, ki jih prisostvujejo vsak praznik in nedeljo« (Modrost; Calderon: Skrivnost sv. maše).

Skobec in šoja

(St. Ožbalt pod Učakom)

Skoro je ob veljavo naš Prvinšek, vzeli so mu lovsko karto in puško, še za davek so ga tirjali. Toda možu ni mar za krizo v avgustovi vročini, ker prebiva sredi gozdov. Z njive je zaslišal šojo, ki je neznansko vpila in cvilila, kakor tič, ki mu gre za glavo. Tekel je, namreč Prvinšek, v gozd. Lovec naj posreduje, ali ne? Kaj vidi? Ubogo šojo v boju z mrešnikom. Ta bi bil rad odletel, toda šoja ga je držala. Tako je mož nelovec oba živa pobral, kragulja in šojo. Pri vsem dogodku je zajemljivo, da je lovec, ki nima več puške, z golo roko lovil škodljive ptice. Dobil jih bo v nadaljnjo obdelavo naš znanec Herfort. Šoja ima lepa peresa.

Iz šole življenja. Gašper je pri kovaču, da mu podkuje kljuse. Kovač izvleče iz žerjavice žarečo podkev in jo pusti na tleh, da se ohladi. Gašper misli, da je že hladna, ker ni več rdeča, in jo zagrabi, a se neznansko opeče — »Dragi moj, ti moraš drugače napraviti!« Kovač pogleče malo svojega sina: »Daj, Janezek, pljuni na podkev!« Janezek to stori in podkev zacvrči. »Vidiš, tako se poskusi, in če ne zacvrči, potem jo šele primem.« Gašper pride domov in žena mu predloži skledo vročega mleka. »Vidiš, Barbuša, česa sem se danes naučil, da se nikdar več ne opečem,« reče Gašper in pljune v mleko ter čaka, da zacvrči.

*

K ženitovanjskemu posredovalcu pride neki poštren fant in vpraša: »Poročil bi se rad, ali im le kako pripravno neveste zame.« — »Da, za eno vem, ki bi bila prav kot nalašč za vas.« — »Ali je mlada?« — »Mlada.« — »Mora biti tudi izobražena.« — »Je zelo izobražena.« — »Pa na gospodinjstvo se mora razumeti.« — »To bo jako dobra gospodinja.« — »Pa nekaj denarja mora imeti.« — »Vi, slišite, dekle, ki je mlada, lepa, izobražena, dobra gospodinja in ki je bogata, bi bila pač prismojena, če bi vas vzela za moža.« — »Nič ne škodi, lahko je tudi malo prismojena.«

Lase je treba nevtralizirati!

Po novejših znanstvenih preiskavah je dognano, da se alkalije, ki se nahajajo v vsakem sredstvu za pranje las in so potrebne za razkrojitev nesnage in masti, ne dajo brez sledu izprati z vode. V tem pogledu pomaga na idealen način »Črna glava« — »Haarglanz«, ki lase nevtralizira, jim vrne prožnost, obenem pa tim da tudi poseben sijaj. Če hočete lase obdržati zdrave in lepe, potem uporabljajte po vsakem umivanju glave in las sredstvo »Haarglanz«, ki je priloženo vsakemu zavitku »Črne glave«. 1

Požigalec.

(Sv. Gora pri Litiji.)

Tudi k nam je zašel ali se našel človek brez vesti, ki požiga. Gorelo je v Kostrevnici in na Logu, obakrat ponoči. Da bi le izsledili brezvestnega požigalca. — Za Veliki Šmaren smo imeli velik obisk, tako da je tudi v sode zašla suša. Koncert Podšentjurskih fantov pa le ni bil dobro obiskan, menda zaradi vročine. Za Mali Šmaren pripravlja naš naraščaj iz Marijinega vrtca kratko šaljivko in pa lepo tridejanko »Tri pota«. Le pridite tudi v dvorano.

Razno

(Bučka na Dolenjskem)

Oh, kako smo prosili: Zanesi nam, zanesi Bog, oimi nas rev, otmi nadlogi! — Nepregledne vrste zbranih molikev so se zgrinjale že teden za tednom k Mariji Pomočnici na naš stopenski grič. Dušljivi oblaki potnega prahu so sledili procesijam spokorníkov. Stari in mladi so modrovali: tako grozne sopare že več let ni bilo! Predvečerajšnjem pa je prišel kar lepo mirno ljubi dežek, padal blagodejno skoraj dva dni in namočil cvetočo ajdico in zorečo vinsko tritico. Zahvaljen Bog! — V pasje vročih dneh so pa največ trpeli ubogi bolniki. Nemila smrt nam je nepričakovano pobrala kar tri zgledne krščanske gospodinje, vedno zveste čitateljice »Domoljuba«: Nežo Robek iz Štrita, Uršo Hočevar iz Pečice in Lekšetovo mater

---

Zastavljalnica s kontrolno uro. — Zanimivo novost so vpeljali v zastavljalnici v Rio de Janeiro, Brazilija. V glavnem uradu in v vseh podružnicah so dali postaviti kontrolne ure, ki natanko kažejo, kako dolgo je morala ta ali ona stranka čakati, preden so jo odpravili. Kakor hitro se javi stranka s kakšnim predmetom, ki ga želi zastaviti, dobi od uradnika listek, kjer je natančno napisan čas, kdaj se je javila. Uradnik ima dolžnost, da odpravi stranko v 20 minutah. Če v 20 minutah še ni gotov, javi kontrolna ura vodji oddelka avtomatično, da je 20 minut preteklo brez odprave in uradnik mora na odgovor. Nove kontrolne ure so pri občinstvu zelo priljubljene, ker gre uradovanje sedaj vse drugače izpod rok kakor prej.

Cvetlični dan. Gospod, rozite, da ne izgubite hlač. — Zakaj pa? — Ker ste vrgli v nabiralnik dva gumba.

Nerodno vprašanje. — Zakaj se pa pudraš, teta? — Da bom lepa. — In zakaj torej nisi lepa?

---

sem, poslušali Te i ravnali!«

»Dovolj! Ali ni največji ideal marsikaterega govornika, da ljudje o njem govorijo ob zidovih in hišnih vratih. Ako se je prerokba izpolnila, ljudje niso vedeli, da je bil prerok med njimi.«

»Človek ne pozabi tako hitro na samega sebe, ko stopa na prižnico,« je zamišljeno pripomnil oče Letheby.

»Res je tako: naš »jaz« nas preganja vedno in povsod, tudi na prižnici. A prav radi tega veter včasi raztrese seme, ki ga sejemo in nam uniči vse sadove za večno življenje. Vendar pa se moramo vedno zavedati pri svojem delu, da so naše besede pomena. Morda se še spominjate slavnega francoskega govornika Lacordaireja. Bil je na vrhuncu svoje zemeljske slave, vsi so govorili o njem, toda, ko je prišel v Lyon, je bila veličastna katedrala prazna, vse je drvelo v malo, preprosto arško cerkvico, nekaj milj oddaljeno od Lyona. Kakšen magnet je privlačil tja ljudi? Bil je ubogi, preprosti, nerodni vaški župnik, ki ni imel nobenega govorniškega daru, toda bil je — svetnik. Nič me ni tako ganilo, kot iskrena skromnost in ponižnost tega velikega in slavnega dominikanca, ki je odšel v Ars, se pomešal med ljudi in ponižno in s pobožnim srcem vsrkaval besede starega župnika, pokleknil pred njim in prejel njegov blagoslov.«

Glas me je izdal. Toda kaj morem zato, da sem tako mehkega srca. Kadarkoli se spomnim takih dogodkov v življenju velikih in svetih mož, me nekaj kar stisne v grlu.

Drugo jutro sva premišljevala, o čem naj bi oče Letheby govoril. On sam si je hotel izbrati Marijin slavospev. Moja duša poveličuje Gospoda, toda meni to ni bilo po volji.

»Morda pride tudi oče Duff in vi bi sličili zmagoslavnemu petelinu, ki se repenči na kupu, ker je ugnal nasprotnika.«

»Midva sva vendar najboljša prijatelja.«

»To ne drži. Tudi on je občutljiv kakor vi in vsi drugi.«

»Dobro.«

»Tudi: Brezmadežna v svetem pismu, bi se dalo lepo obdelati.«

»Izvrstno, boljšega ne dobite.«

»Dobro, torej se bom odločil za to. Koliko časa naj govorim?«

»Točno tri četrt ure! Kot vedno boste gotovo tudi sedaj svoj govor napisali. Potrpite, za to boste porabili zvezek z dvajsetimi stranmi. Prvih petnajst strani boste porabili za uvod in razlago posameznih lepših mest, na zadnjih petih pa morate pokazati ves svoj zanos in navdušenje, samo, da bo konec čim lepši in učinkovitejši.«

»Hvala, oče Dan! Ravnal se bom po vaših nasvetih. Najraje bi videl, da bi stvar čim preje minila.«

Ko se je poslovil oče Letheby sem vzel klobuk in odšel k Moylanovim, da obiščem Elizo.

Bila je srečna, zelo srečna. »Toda, oče Dan, bojim se, da to ne bo dolgo.«

»Zakaj ne, pa vendar nisi naročila Bogu, naj ti pošlje krila, da poletiš k njemu?« sem se pošalil.

»Ne, oče Dan. Toda gospod Ormsby, ki trdovratno govori, da sem ga jaz izpreobrnila, je obljubil, da pripel je k meni slavnega Dublinskega zdravnika, da me ozdravi. Raje bi videla, da bi ga ne bilo.«

iz Doline. Na pogrebih je bilo obilo žalujočih sorodnikov, prijateljev in znancev. — Naj počivajo v večnem miru! — »Kozmijanovo proščenjec« bo letos 25. septembra, to je zadnjo nedeljo. Mogočna zavetnica, mučenca sv. Kozma in Damijan sta že od nekdaj zelo češčena med našim ljudstvom. Zato pridite na »šegnanjec« od blizu in daleč! Sv. opravilo ob 10 bo imel č. g. Jože Cvelbar, semeniški duhovnik iz Ljubljane.

G. Franu Tomu v slovo!

(Semič.)

Kar verjeti nismo mogli, da nas bo nad vse priljubljeni g. kaplan Franc tako naglo zapustil. Komaj smo leto dušnega pastirstva v Semiču, in že si je pridobil srca vseh župljanov. V šoli, v spovednici, na prižnici, povsod je s svojim blagim značajem kazal svojo veliko požrtvovalnost. Težko ga bodo pogrešali zlasti otroci, katerim je bil velik prijatelj. Tudi pri peščici nasprotnikov si je s svojim značajem pridobil veliko zaupanja. Nikoli ne bomo pozabili njegovih krasnih pridig; tako blagodejno je znal govoriti samo on. Vam pa, dragi gospod Franc, izrekamo najlepšo zahvalo za Vaše trudapolno delo. Želimo Vam v novem bivališču tudi toliko iskrenih prijateljev in bojtega blagoslova. Za slovo Vam kličemo: Pojdi torej, duša draga, čeprav težko nam je slovo; saj nam teče solzna sraga, saj drugim boš vedril oko.

Marijini otroci na Krivoškem vrhu

(Bela Krajina)

Zmeraj kaj novega, tako so nekateri odobravali, nekateri grajali oznanilo, ki so ga čuli v nedeljo 14. avgusta, da bo v sredo skupen izlet Marijinih vrtecev iz štirih sosednjih fara: Semiča, Podzemlja, Suhorja in Metlike. Otroci pa so bili tega nad vse veseli. Štiri dolge procesije so hitele v sredo na Krivoški vrh in ob 8 je zaživela cela vas, ki je komaj mogla napojiti 600 žejnih grl. Pa so si le potolažili žejo in tudi podprli so se s tem, kar je kdo v torbi imel, ali pa mu je kdo drugi od svojega dal. Lačen ni nihče ostal, zakaj vedeli so tudi otroci, da je za 600 lačnih treba 60 jancev, da bodo štirje le v toliko, da bodo videli kako se na ražnju peče, da bodo poduhali kako diši in nemara, da ga bo tudi malce za v usta.

Ko so se otroci odmorili, tedaj se je začel nadaljni dnevni red, dopoldanski za pouk v cerkvi in zunaj v senci, in popoldanski za zabavo in smeh. Radi so poslušali otroci dopoldne, ko jim je bila govorjena modra beseda, ki so jo povedali voditelji in tudi otroci v nagovorih in deklamacijah. Še bolj po godu pa jim je bilo seveda skakanje, ko je šlo za zabavo in za smeh. Bilo je tekanja in skakanja, rajanja in iger dovolj za vse. Največ veselja pa so seveda imeli suhorski, ki so odnesli zmago kot najboljši tekači in zmagoslavno brustali napolitanke, ki jim so bile v nagrado. In gosp. Janez, ta ni bil nič manj vesel zmage svojih. Ni jih sicer tekati učil, toda njegovi so. Saj bi bil prav tako vesel gospod Andrej, če bi zmagali njegovi, pa kaj hočemo! So pač suhorski najboljši tekači! Metliški so si priborili komaj drugo mesto. Usoda! Palica je padla na tla in bilo je zamujeno — napolitanke pa pojedene. Domači, semiški pa gotovo tudi niso smeli žaliti, dasiravno bi tudi oni radi napolitank, celo bi šle njim, ker jih je kupil gospod Anton.

Tako je dan hitro tekel in ob 6 se je mlada križarska vojska pevaje in vriskaje vračala domov z najlepšimi spomini, ki ne bodo nikdar pozabljeni.

Slovo

(Ljubečna pri Celju)

Malokedaj je slišati od nas v Vašem cenj. listu kaj novega, pač pa smo zvedeli mi sedaj žalostno novico, posebno za nas starše otrok, ki obiskujejo tukajšnjo osnovno šolo, da nas bo v nepričakovani naglici zapustil naš dušni pastir in katehet č. g. Cevirk Alojzij iz Vojnika, ki je premeščen v Muto. Ker smo vedeli ceniti njegovo plemenito vzgojo in pouk, čutimo dolžnost, da mu v zahvalo za njegov trud izrečemo najvdanejšo zahvalo, katera mu po vsej pravici gre in mu želimo na njegovem novem mestu naklonjenosti župljanov in njemu sreče pri pouku otrok.

Prireditev

(Sromlje pri Brežicah)

V zadnjem času se društveno življenje na Sromljah zopet obnavlja in z uspehom nadaljuje važno nalogo ljudske prosvete. Dne 31. julija t. l. smo upriizorili burko »Trojčki«, ki ni samo v vsem pomenu bese res burka, ampak je tudi resnična slika današnje pokvarjene človeške družbe. V tem nosi ta burka visoke moralne vrednote, ko razgali vso laž in hinavsto v današnjem svetu. Pred igro pa je podal br. Tone Klemenčič nekaj lepih besed o kulturnem pomenu odra in igranja. Po igri je bila prisrčna domača zabava. Vsa prireditev je dobro uspela. Iskrena hvala igralcem in onim, ki so pomagali pri režiji in končno vsem, ki so se potrudili priti na prireditev ter s tem pokazali smisel za prosvetno delo.

Požigalec.

(Stoperce pri Rogatcu.)

Zagonetni požigi gozdov v poslednjem času v Stopercih so do skrajnosti razburili ondotno prebivalstvo. Že v začetku avgusta je pričela zlobna roka zažigati gozdove v Stopercih, ki so last odvetnika dr. Brejca in Gospodarske zveze v Ljubljani. V presledkih dveh do treh dni je bil ogenj zaneten na 29 mestih. K sreči se je vsakokrat posrečilo bližnjim sosedom, da so po velikem naporu nopšare pogasili. Nastala škoda znaša okoli 50.000 Din. Ljudstvo je bilo radi naporov pri gašenju in vednega strahu čisto zbegano in vznemirjeno. Značilno je, da so bili požari vedno zaneteni med 12. in 14. To je dalo slutiti, da je bila na delu vedno ena ter ista požigalčeva roka. Orožnikom v Rogatcu, ki so uvedli preiskavo, se je končno posrečilo izslediti osumljeno osebo, ki so jo aretirali ter odvedli v zapore tukajšnjega okrajnega sodišča. Aretiranec, 28 letni Alojzij, prizna požig gozdov le deloma. Zdi se, da je bilo pri teh požigih soudeleženih več oseb, kar bo še dognala sodna preiskava. Od dneva aretacije osumljenca imajo prebivalci mir in ni bilo odtlej nobenega gozdnega požara.

Napad.

(Unec.)

Naši obmejni kraji so zelo nevarna in vroča tla, kar dokazujejo mnogi razburljivi dogodki, ki so se zadnje čase pripetili pri nas in v bližnjih krajih. Naj omenimo pri tem samo ljubavno žaloigro, ki se je nedavno pripetila na Uncu in ki je zahtevala kar troje smrtnih žrtev. Dogodek, ki pa se je pripetil nocoj, bi tudi skoraj zahteval smrtno žrtev, in sicer našega častitega župnika g. Andreja Martinčiča. Hvala Bogu, pa je zlobna nakana bila preprečena.

V nedeljo zvečer je bil izvršen na župnišče na Uncu zahrbten napad. S ceste pod župniščem, oziroma od sosednje hiše, je padel strel iz puške. Strel je predrl zunanje in notranje okno sobe v I. nadstropju. V sobi se je takrat nahajal uški župnik gosp. Andrej Martinčič, ki je bil pri prižgani luči zaposlen s pisanjem. Očitno je bil atentat naperjen nanj. Okno, skozi katero je šel projektil, je komaj meter oddaljeno od prostora, kjer se je nahajal g. župnik. Strel je razbil in predrl šipe na treh krajih. Kosci šip so se razpršili. Le srečnemu naključju se je zahvaliti, da ni bilo smrtne žrtve. Orožništvo je snoči bilo na kraju dogodka in vrši sedaj poizvedbe.

MED BRATI V TUJINI

Med našimi izseljenci v Franciji

(Tucquegnieux)

Naši Tikenjčani so prej začeli s svojimi prireditvami, kakor smo pričakovali. Tudi z današnjo moremo biti prav zadovoljni. Posebno moramo pohvaliti tamburaše, ki so se v kratkem času za čuda lepo izvežbali. Veseli smo bili otroškega petja in deklamacij. Pomenljivo in otožno »Iz stolpa sem« je moral moški kvartet ponavljati. Sploh bi lahko imenovali gornjo pesem program cele prireditve. — Gospa Antonija Rože nas je tudi to pot presenetila s Pesmijo naših cest, ki jo je deklamirala njena hčerka Pavla. Pesem samo prinašamo na drugem mestu. Izseljenka in žena tukajšnjega rudarja je prenesla v pesem vso bol slovenskega izseljeništva, katero posebno ta žna zadevajo vsak dan novi udarci. — Ravno včeraj je objavilo tukajšnje časopisje novi francoski zakon o zaščiti domačega delavstva. Francoska državna in javna podjetja smejo zaposlovati za naprej na vsakih sto domačih delavcev samo pet tujcev, dočim mora biti pet in devetdeset mest od sto prihranjenih za domačine. V poštev prihajajo predvsem francoska utrjevalna dela, kjer je zaposlenih nekaj tisoč jugoslovanskih delavcev, ki bodo sedaj v najkrajšem času večinoma odpuščeni. Zakon določa namreč za vsakega nadštevilno zaposlenega tujca po pet do petnajst frankov kazni za vsak delaven dan. Taki kazni se podjetniki ne bodo mogli izpostavljati, čeprav imajo raje boljše tuje delavce ko pa manjvredne domače. — V majhno pomirjenje je treba spomniti, da ni na primer danes med navadnimi rudarji po mnogih francoskih železnih rudnikih nobenega Francoza, ki so si razumljivo prisvojili boljša mesta uradnikov in rudarskih nadzornikov. Slovenci smo pač povsod samo hlapci in težaki. Pa še za ta mesta moramo biti hvaležni. Dasi tudi železni rudniki krčijo svoje obratovanje in odpuščajo delavstvo, vendar so naši ljudje zelo priljubljeni in jih odpušti še najmanj zadenejo. — V pohvalo naših Tikenjskih diletantov z gospodom Jankovičem na čelu naj še pripomnim, da pripravljajo težko igro »Dušec«, tja za Vse svete pa nas mislijo razveseliti z znanim in imenitnim »Sleherniko«. Bog jih živi!

Pismo iz Nemčije.

(Moers-Meerbeck.)

Začetkom meseca avgusta sta praznovala dva člana društva sv. Barbare srebrno poroko; prvi je bil dober član in zaveden katoliški mož Jožef z soprogo Ano Mlinarič, doma iz Zabukovja pri Sevnici, drugi pa Alojz in soprога Cecilija Leskovar, doma iz Velenja pri Celju. Obema paroma je društvo srčno čestitalo z željo, da bi doživela še zlato poroko.

Prijatelj Slovencev. Pater Teotim van Welzen, Holandec, je bival 6 mesecev v Sloveniji, da se je dodobra naučil našega jezika, ki ga rabi pri pastirovanju med našimi izseljenci.

Mirno je v Gospodu zaspal naš član Jožef Zorko v 68. letu starosti. Imenovani je bil ustanovitelj društva sv. Barbare ter večletni vestni društveni odbornik, zvest narodu, zvest katoliški veri ter ves čas svojega bivanja v Nemčiji naročnik slov. katoliških časopisov. Bil je pri vseh zelo priljubljen, kar je pokazal tudi njegov pogreb in darovano cvetje. Pri odprtem grobu se je poslovil od njega predsednik društva sv. Barbare g. Ivan Lindič v zelo lepih besedah. — Naši izletniki v domovino so se srečno vrnili. Vsled bude gospodarske krize in pomanjkanja denarnih sredstev se je udeležilo izleta samo 29 oseb. Zastopal je naše izseljence g. Franjo Vabič iz Homberg-Hocheide, katerj je dobro izpeljal svojo nalogo. Vsem rojakom v domovini, kakor tudi vsem bralcem katoliškega časopisja pošiljamo srčne bratske pozdrave.

Zdravnik: »Ali veste, zakaj se je vaša žena tako hudo prehladila?«

Mož: »Vem, zaradi kožuha.«

Zdravnik: »Kaj, ali kožuh ni bil zadosti topel?«

Mož: »To že, ampak tako nemoderen je bil, da ga žena ni marala nositi!«

Dobre knjige

KNJIGA SLOVENSKEGA ŽIVLJENJA IN DELA

»Zgodovina slovenskega naroda« (Družba sv. Mohorja v Celju), ki jo je začel pokojni dr. Josip Gruden in jo nadaljuje dr. Josip Mal, pripoveduje v zaokroženih poglavjih usodo in življenje, borbe in delo Slovencev v teku dolgih stoletij. Pravkar je izšlo drugo delo, ki se mu po vsej pravici sme reči »Zgodovina Slovencev«. Pripoveduje o slovenskem stremljenju in življenju v obliki življenjepisov tistih osebnosti, ki so v preteklosti in sedanjosti delovale v javnem življenju, v leposlovju in znanosti, likovni umetnosti in glasbi, politiki in gospodarstvu. To delo je »Slovenski biografski leksikon«, ki je njega prva polovica dovršena. Na 688 straneh z dvema stolpcema po 64 vrstic se v abecednem redu vrste imena; prvo je Abraham, zadnje Lužar Fortunat. Dolga, dolga vrsta jih je, daleč nad tisoč in še jih bo v dodatku prišlo morda 50. Pri vsakem imenu izveš, kdaj in kako je živel njega nosilec in kaj je storil, da se ga zgodovina spominja. Srečaš dobro znane osebnosti in imaš pred sebo, zaokroženo delo njih življenja in delovanja. Pa še mora biti več takih osebnosti stopi pred tebe, ki njih imena nikdar nisi slišal, ki pa so prispevale svoj kamen ali kamenček za zgradbo naše narodne kulture. Odpreš prvo stran in bereš ime Abraham. Kdo je to? Takoj izveš, da je bil brižinski škof v 10. stoletju in da so se najbrž zanj zapisali najstarejši spomeniki našega slovenskega jezika, častitljivi brižinsk spomeniki. In tako ti vsak naslednji stolpec, vsaka naslednja stran pove mnogo novega, mnogo poučnega in zanimivega, zdaj iz davno preteklih let, zdaj iz let, ki se jih še spominjaš, zdaj iz časa, ki v njem živiš.

Skoraj 60 pisateljev se je zbralo in napisalo to knjigo. Pisali so za vsakega, ki se želi poučiti o slovenskem kulturnem življenju ali ki hoče to življenje nadalje raziskovati.

Prosvetna in izobraževalna društva naj si leksikon naroče. V vsakem društvu bo mnogo članov z veseljem seglo po tej knjigi; brali bodo v njej in se učili spoštovati svoj rod in ceniti njega delo. Člani prosvetnih društev na deželi bodo s ponosom videli, koliko najodličnejših kulturnih delavcev je izšlo iz preprostih domov našega kmeta in obrtnika.

Druga knjiga, obsegajoča imena pod črkami M—Ž in dodatke, bo izšla v štirih snopičih po 160 strani in bo dovršena ob novem letu 1935.

Prva knjiga »Slov. biografskega leksikona« šteje VII in 688 strani in stane nevezana 390 Din, vezana 430 Din. Cena, na prvi pogled visoka, je v resnici nizka, kajti stroški za tako delo so izredno veliki. - Založnica, Zadružna gospodarska banka, ne išče in ne bo imela nikakega dobička. Njej gre za to, da pride to prepotrebno delo na dan. »Slov. biograf. leksikon« se naroča narovnost pri Zadružni gospodarski banki v Ljubljani ali pri njenih podružnicah v Mariboru in Celju.

k Pravkar izide novo delo o Slomšku, katerega 70-letnico smrti bomo ta mesec praznovali. Knjižica je: »Slomšek naš duhovni vrtnar« (napis Ethin Bojc) in obsega 64 strani. Stane le 12 Din. Založila Leonova družba v Ljubljani. Knjižica se dobi v komisijski razprodaji pri Novi založbi in drugih knjigarnah od 8. t. m. dalje. Ker bo služila kot dober in najnovejši vir za Slomškove proslave kakor za poznanje tega našega duhovnega velikana, jo toplo priporočamo. Naročite takoj!

d Leto dni dela — vse življenje uspeh, to je princip Dopisne trgovske šole v Ljubljani, Pražakova 8, ki dopisnim potom nauči vsakogar vse trgovske in zadružne znanosti, vseh modernih jezikov itd., najhitreje, najbolje in najceneje. — Pišite po informacije!

KAR ŠE NI BILO
je sedaj
66 Din
močni ženski polčevlji, 79 Din visoki boks, lakasti čevlji 138 Din, moderni čevlji v lepih barvah 98, 108, 118, 123, 148 Din, dalje velika izbira domačih, telovadnih športnih, plesnih in drugih čevljev za vse prilike po izredno nizkih cenah.
Trgovski dom
Sternecki, Celje Št. 19
Zahtevajte brezplačni, bogato ilustrirani cenik!

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Sadno drevje
Napravi imam večjo množino dreves vseh sortmen najboljših preizkušenih vrst iz sadne izbire in večje število enoletnih hrušev divjakov. Alojz Podobnikar, drevesničar, Dobrova pri Ljubljani.

Mlečki deček se odda v službo samo za hrano in obleko star 12 let, močan in zdrav. Naslov v upravništvu »Domoljuba« štev. 12.979.

Delavske čevlje kravina Din 125, krom Din 140, najtrpežneje izdelane, nudi Jernej Jeraj, Zapoge 10, pošta Šmlednik.

Pohištvo vsakovrstno kupite poceni pri Egidiju in Karlu Erjavec, Brod (poleg tacen mostu) Št. Vid nad Ljublj. — Izdelki zajamčeni. Stalno na zalogi spalnice itd.

Posojila brezobrestna za odkup dolga, nakup in zidavo podeljuje: »Kreditna zadruga«, Ljubljana, Poštni predal 307. Sprejme zaslopnike!

Vse čebelarske potrebščine: čebelnice, konve za med itd. obiralnike za sadje, lične ptičje kletke in vso železnino nudi — Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska c. 1.

Kože v stroj vse vrste na podplate, notranjke, črno in rujavo gornje usnje, blank, kosmato podlogo i. t. d. sprejema J. Lavrič, usnjarna, Št. Vid pri Stični. Surove kože pošljite na postajo Stična.

Pekovskega vajenca pridnega, sprejmem takoj v uk z vso oskrbo v hiši. Učna doba po dogovoru. — Alojz Noč, pek, Javornik na Gorenjskem.

Lepa jedilnica in vsakovrstna druga stara, a dobro ohranjena oprava je zelo poceni naprodaj. Naslov pove uprava »Domoljuba« št. 13020.

Lanene tropine nudi 2 Din kg. August Komatar, Siničica Medvode, pri Boštjanu. Sprejmejo se prevozniki.

Mizarskega vajenca sprejme takoj — Ivan Kuhar, Vižmarje št. 69, St. Vid nad Ljubljano.

Prodam pisalno bataato po 1·95 Din, koruzo po 1·45 Din. Kupim fižol, slive za žganjekuho, gobe in jabolčne, hruševe peške. — Vincenc Strmljan v Tenetišah št. 1, p. Litija.

Dobro posestvo se odda v najem. Poizve se v trgovini Štirn, Šentjanž, Dolenjsko.

Oglje potrebujem in bi ga rad dobil v zameno za gnojnični voz s sodom v poljubni velikosti ali gnojn. sesalko ali vijake za stiskalnice, kompletne stiskalnice, sadne mline, kosilni stroj itd. Več pove — A. Tomšič, Verd, pošta Vrhnika.

Žerjavice imam vedno v zalogi in jih po želji dostavim na dom tudi v najmanjši količini. — Dobavljam enako blago vseh vrst za elektriko, telefon in signal. Robič Alojzij, Moste 35, Žirovnica.

Rotis za žganjekuho in pranje nudim v vsaki velikosti in raznih sistemih najceneje — Janez Šifrar, kotlar, Stara Loka, Sk. Loka.

Prodam skoro novo stiskalnico in mlin srednje velikosti za prešanje sadja in grozdja. Naslov pove uprava Domoljuba pod štev. 13.034.

Trgovskega učenca zdravega, dobrega računarja, poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine, sprejme tvrdka M. Okorn, Trišče - Dol.

Suke gobe kupuje vedno in plačuje po najvišji dnevni ceni trg. firma J. Kušlan, Kranj.

Hlev s vrtom, sadovnjakom, travnikom in njivo je naprodaj v Senčurju 81 pri Kranju.

Harmonij nov s močnim glasom za orchester nadomesti chromatično harmoniko, poceni proda. — Anton Dermelj, izdelovatelj orgel, Radovljica

Naznanila

n »Karitas« nudi sledeče ugodnosti: 1. stalno enake mesečne premije; 2. sprejemnina samo 10 Din; 3. odkup zavarovanja (po treh letih); 4. posojilo do odkupne vrednosti; 5. brezplačno zavarovanje otrok; 6. dvojno izplačilo v slučaju nezgodne smrti itd. Zahtevajte prospekte! Vzajemna zavarovalnica, oddelek »Karitas«.

n Pri Sv. Joštu nad Kranjem bo romarski shod v čast Žalostne Matere božje v nedeljo dne 18. septembra. Služba božja bo ob 6 in 9. Častilci Žalostne Matere božje, pridite v obilnem številu!

n Na Sv. Planini nad Zagorjem ob Savi se bo praznoval patrocinij in cerkveni shod sl. Imena Marijinega v nedeljo 11. septembra. — 18. septembra pa bo istotam celodnevno češčenje presv. R. T.

n Cerkvena slavnost v čast sv. Petru Klaverju, apostolu zamorskih misijonov, bo letos v četrtek, dne 8. sept. ob 6 zvečer v cerkvi sv. Jožefa. Spored: 1. Misijonska pridiga, katero ima prevzvišeni g. škof. dr. Gregorij Rožman. 2. Litanije in slovesni sv. blagoslov. 3. Darovanje za uboge afriške misijone. Vse vernike prisrčno vabimo k obilni udeležbi.

n Kmetijsko gospodinjska šola v Kranju sprejema na svoj 6-mesečni gospodinjski tečaj, ki traja od 15. okt. do 15. aprila, zdrava in duševno primerno razvita dekleta, ki se žele priučiti vseh v gospodinjstvo spadajočih del. — Teoretični in praktični pouk vodijo šolske sestre iz Maribora, v zvezi s strokovnimi učitelji. Natančna pojasnila daje zavod Marijanišče v Kranju.

Zapria vrata. Mala Elza stoji pri vratih na vrt in mimo pride gospod: »Gospod, bodite tako prijazni in odprite mi vrata.« — »Prav rad. Zakaj jih pa ne odpreš sama?« — »Ker so zvečer prepleskana, pa se še niso posušila.«

Urednik: Ivan Kotišek.
Izdajatelj: Dr. Franc Kulovec.
Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.

Radost in veselje ve v Vaši družini

kadar jim prinesete dobro in lepo blago za obleke ali perilo. Kamgarn in športni šerivot, volneno blago, najnovejšo svilo, flanelo in barhent, fine šifone, gradi za modroce, postrilne odeje in vse drugo manufakturno blago, samo dobrih kvalitet dobite najcenejše in v največji izbiri v manufakturni trgovini

A. Žlender

Ljubljana Mestni trg 22

Šef brez moškanov. V neko gostilno je prišel pred nedavnim neki gost in naročil »pečene moškanec«. Ker tak ni bilo na jedilnem listu, je natakarica odšla k šefu, da ga povprašala zaradi te nenavedene jedi. Čez nekoliko minut se je vrnila s sporočilom: »Šef pravi, da nima moškanov, dobi jih pa zvečer.«

Najboljši šivalni stroji in kolesa

so edino ADLER-GRITZNER za dom, industrijo in obrt v vsak oprema.

Istotam izbornik plotilni stroj DUBIED

Vsak v vsaki brezplačno. — Nizke cene.

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

Telefon 2965

Edina Prešernovega spomenika na vodu.

Velikim garancija. Vsak se zlahka.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

„LJUBLJANA V JESENI" OD 3. DO 12. SEPTEMBRA 1932

Kulturna in gospodarska razstava / **Kmetijstvo** (razstava mleka, sira, medu, zelenjave, jajc, vina) / **Perutnina** / **Kunci** / **Konji** (11. septembra) **Psi** (8. septembra) / **Alpinska razstava, tujski promet** / **Razstava slovenske knjige, umetnosti, fotografij** / Razstava »Domače ognjišče« Industrijski in obrtni oddelek / Tekmovanje harmonikarjev (11. septembra)

50% popust na železnicah. Legitimacije po Din 30·- se dobe pri denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih, večjih postajah Dravske banovine in biljetarnah „Putnika". Prenočišča preskrbljena.

SOBE IN KADI

dobite vedno najceneje pri

FRAN REPIČ, sodar, LJUBLJANA Trnovo.

ZAHVALA. Povodom smrti moje drage sestre

Jožele

izrekam najlepšo zahvalo preč. gosp. župniku, tlanicam Mar. družbe, cerkvenim pevcem za krasne žalostinke, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti. Laverca, 3. septembra.

Anton Dremelj, brat.

Inserirajte v „Domoljubu"!

Za srajce in krila, za predpasnike, perilo in obleke je

Pri Jurju v Ljubljani na Pogačarjevem trgu dosti dobrega blaga po res zelo nizkih cenah.

Kdor kupi

Pri Jurju kupi res dobro!

V zakonu se pomladi. Kako ti kaj ugaja zakonsko življenje, prijatelj? — Izborno. Vsak dan sem mlajši. Pomladil sem se že tako, da kadim skrivaj, kakor v onih srečnih časih, ko sem hodil še v šolo.

Brzoparilniki od 60 do 150 l, cena od 600 do 1150 Din, kotli za žganjekuhe od 30 do 75 l, cena od 520 Din dalje. — Cenik brezplačno!

Kotlarka d. z o. z.

Industrijska zaloga vsih kotlov in kovinskih predmetov

Ljubljana, Gregorčičeva ulica št. 5

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta štev. 6 (v lastni palači)

obrestuje

hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge znašajo nad 180 milijonov Din